

**KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

**LİSANS EĞİTİMİNE YENİ BAŞLAYAN MÜZİK
ÖĞRETMENİ ADAYLARININ PİYANO DERSİNE
İLİŞKİN TUTUMLARININ VE
KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARIN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Halit SARP

**LefkoŐa
Ocak, 2017**

**KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

**LİSANS EĞİTİMİNE YENİ BAŞLAYAN MÜZİK
ÖĞRETMENİ ADAYLARININ PİYANO DERSİNE
İLİŞKİN TUTUMLARININ VE
KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARIN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Halit SARP

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Emine Kıvanç ÖZTUĞ

**Lefkoőa
Ocak, 2017**

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Bu çalışma jürimiz tarafından Müzik Eğitimi Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Yrd. Doç. Dr. Ertem Nalbantoğlu.....

Üye: Yrd. Doç. Dr. Emine Kıvanç Öztuğ.....

Üye: Doç. Dr. Ahmet Güneyli.....

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

..... / ..... / 2017

Enstitü Müdürü
Doç. Dr. Fahriye Altınay Aksal

ETİK BEYANI

Tezimin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı, bu tezi Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalından başka bir bilim kuruluşuna akademik gaye ve ünvan almak amacıyla vermediğimi; tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını beyan ederim.

Halit Sarp

ÖZET

LİSANS EĞİTİMİNE YENİ BAŞLAYAN MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ PİYANO DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARININ VE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Sarp, Halit

Yüksek Lisans, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Emine Kıvanç Öztuğ

Ocak 2017, 72 Sayfa

Bu araştırmada müzik öğretmeni adaylarına verilen piyano eğitiminin niteliğini arttırmak ve daha donanımlı müzik öğretmenleri yetiştirmek amacıyla; Kuzey Kıbrıs'ta müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda başlangıç seviyesinde piyano eğitimi alan öğrencilerin piyano eğitimi sırasında karşılaştıkları sorunlar çok yönlü ele alınarak, ortaya çıkan sorunların giderilmesi doğrultusunda çözüm önerileri geliştirmek ve ayrıca müzik öğretmeni adaylarının piyano dersine ilişkin tutumlarının ne düzeyde olduğunu belirlemek ve değerlendirmek amaçlanmıştır.

Tarama modelinde olan bu araştırmada, Kuzey Kıbrıs'ta bulunan Yakın Doğu Üniversitesi ve Doğu Akdeniz Üniversitesi'nin müzik öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören başlangıç seviyesi piyano eğitimi alan 51 öğrenciye anket yapılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, araştırmacının uzman görüşleri olarak geliştirdiği başlangıç seviyesinde piyano eğitiminde karşılaşılan sorunlara yönelik anket ve "piyano dersine yönelik tutum ölçeği" ile toplanmıştır.

Araştırma verilerinin çözümlenmesinde SPSS 21.0 programı kullanılmıştır. Bunun yanı sıra; frekans(f), yüzdelik(%), Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilks testleri, QQ plot, çarpıklık ve basıklık değerleri, Levene testi, t testi ve varyans analizi(ANOVA) teknikleri uygulanmıştır.

Araştırmada, başlangıç seviyesi piyano eğitimi alan müzik öğretmeni adaylarının piyano çalma sırasında teknik, oturuş-duruş-tutuş, deşifre yapma, notasyon ve

yorumlama ile ilgili konularda sorunlar yaşadığı sonucuna varılmıştır. Ayrıca, müzik öğretmeni adaylarının piyano dersine karşı olumlu bir tutum sergiledikleri saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Piyano, piyano eğitimi, piyano dersine karşı tutum, müzik öğretmeni

ABSTRACT

EVALUATING THE ATTITUDES OF PROSPERCTIVE MUSIC TEACHERS IN THEIR FIRST YEAR OF STUDY TOWARDS THE PIANO COURSE AND PROBLEMS THAT THEY ENCOUNTER

Sarp, Halit

Post-Graduate Studies, Department of Music Education

Thesis Supervisor: Associate Professor Doctor Emine Kıvanç Öztuğ

January 2017, Page 72

This study examines the issues that students encounter in basic piano courses in the institutions raising music teachers for the purpose of enhancing the quality of piano education and having more qualified teachers in Northern Cyprus. This study also makes suggestions for dealing with these issues and evaluates attitudes of the pre-service music teachers towards the piano course.

In this screening study, a questionnaire was distributed to fifty-one students of piano who study in the department of music education at Near East University and Eastern Mediterranean University in Northern Cyprus to specify their issues with and attitudes towards the piano courses.

The data were collected using a questionnaire the researcher developed after consulting experts' opinions about students' issues in basic piano courses and with the Attitude Towards the Piano Course Scale. The data were analyzed with SPSS 21.0 software. In addition, frequencies (f), percentages (%), the Kolmogorov-Smirnov and Shapiro-Wilk tests, Q-Q plots, skewness and kurtosis values, the Levene test, t-test and variance analysis (ANOVA) methods were implemented.

This study concluded that while playing piano, pre-service music teachers taking basic piano courses had difficulties in issues such as technique, sitting-posture-holding, sight-reading, notation, and interpreting. Also, it was determined that pre-service music teachers displayed a positive attitude towards piano courses.

Key Words: Piano, piano education, attitude towards piano lesson, music teacher

ÖNSÖZ

Yüksek Lisans eğitim sürecimin her aşamasında emeği geçen, tezimin planlanması ve yürütülmesinde bana yol gösteren ve tezimin her aşamasında desteğini esirgemeyen tez danışmanım, değerli hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Emine Kıvanç Öztuğ'a teşekkürlerimi sunarım.

Eğitimin süresince yetişmemde emekleri geçen değerli hocalarımız Sayın Yrd. Doç. Dr. Ertem Nalbantoğlu, Prof. Dr. Memduh Özdemir'e teşekkür ederim.

Akademik ve manevi katkılarıyla bana destek veren, tezimin yürütülmesinde yardımlarını esirgemeyen Başak Gorgoretti, Alev Müezzinoğlu, Şefkat Sağlamer ve Erkan Dağlı'ya teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek Lisans yaşantım boyunca hep yanımda olan, beni sürekli teşvik eden, çalışmalarım sırasında bana hem akademik hem de güleryüzü ile manevi destek olan, yazım aşamasında desteğini esirgemeyen, varlığı ile huzur veren sevgili eşim Tevhide Ziver Sarp'a en derin duygularıyla teşekkür ederim.

Beni bugünlere getiren, her zaman yanımda olan, maddi ve manevi desteğini esirgemeyen aileme anlayışları için minnetlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI.....	i
ETİK BEYAN.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLO LİSTESİ.....	x
BÖLÜM I	
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.1.1. Araştırmanın Problemi.....	2
1.1.2. Problem Cümlesi.....	2
1.1.3. Alt Problemler.....	2
1.2. Amaç.....	3
1.3. Önem.....	3
1.4. Sınırlılıklar.....	4
1.5. Tanımlar.....	4
1.6. Kısaltmalar.....	5
BÖLÜM II	
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	7
2.1. Müzik Eğitimi.....	7
2.1.1. Genel Müzik Eğitimi.....	8
2.1.2. Özengen Müzik Eğitimi.....	8
2.1.3. Mesleki Müzik Eğitimi.....	9
2.2. Çalgı Eğitimi.....	10
2.3. Piyano Eğitimi.....	11
2.4. Piyano Eğitimine Karşı Öğrencilerin Tutumu.....	15
2.5. Piyano Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar.....	16

2.5.1. Teknikle İlgili Karşılaşılan Sorunlar.....	17
2.5.2. Oturuş-Duruş-Tutuşla İlgili Karşılaşılan Sorunlar.....	21
2.5.2.1. Oturuş, Duruş ve Tutuş Yanlılıklarından Kaynaklanan Bedensel Rahatsızlıklar.....	22
2.5.3. Deşifreyle İlgili Karşılaşılan Sorunlar.....	26
2.5.4. Notasyonla İlgili Karşılaşılan Sorunlar.....	28
2.5.5. Yorumlama İle İlgili Karşılaşılan Sorunlar.....	29

BÖLÜM III

YÖNTEM.....	30
3.1. Araştırmanın Modeli.....	30
3.2. Evren ve Örneklem.....	30
3.2.1. Evren.....	30
3.2.2. Örneklem.....	30
3.3. Veri Toplama Tekniği.....	31
3.3.1. Kişisel Bilgiler.....	32
3.3.2. Başlangıç Seviyesinde Piyano Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar Anketi.....	32
3.3.3. Piyano Dersi Tutum Ölçeği.....	32
3.4. Verilerin Çözümlemesi.....	33
3.5. Araştırmada Etik	34

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR.....	35
---------------------------	----

BÖLÜM V

SONUÇ, ÖNERİLER VE TARTIŞMA.....	48
5.1. Sonuçlar.....	48
5.1.1. Başlangıç Seviyesi Piyano Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Sonuçlar.....	48
5.1.1.1. Karşılaşılan Teknik Sorunlarla İlgili Sonuçlar.....	48

5.1.1.2. Oturuş-Duruş-Tutuşla İlgili Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Sonuçlar.....	49
5.1.1.3. Deşire ile İlgili Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Sonuçlar.....	50
5.1.1.4. Notasyonla İlgili Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Sonuçlar.....	51
5.1.1.5. Yorumlamayla İlgili Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Sonuçlar.	51
5.1.2. Öğrencilerin Pişano Dersine Gösterdiği Tutumların Sonuçları...	52
5.2. Öneriler.....	53
5.2.1. Çalışma Sonuçlarına Göre Öneriler.....	53
5.2.2. Genel Öneriler.....	55
KAYNAKLAR.....	57
EKLER.....	62
EK -1 Pişano Dersi Tutum Ölçeği Kullanımına İlişkin İzin Yazısı.....	63
EK -2 DAÜ'nün Araştırmayı Etik Açıdan Değerlendirme Yazısı	64
EK -3 Anket Uygulanacak Kişilere Bilgilendirme Yazısı.....	65
EK -4 Çalışmada Uygulanan Anket.....	66
EK -5 Orjinallik Raporu.....	70
EK-6 Özgeçmiş.....	71

TABLO LİSTESİ

	Sayfa No
Tablo 4.1.: Öğrencilerin Kişisel Bilgilerine Göre Dağılımı.....	36
Tablo 4.2.: Öğrencilerin Başlangıç Seviyesi Piyano Eğitiminde Karşılaştıkları Sorunların Dağılımı.....	38
Tablo 4.3.:Öğrencilerin Piyano Dersi Tutum Ölçeğine Verdikleri Yanıtların Dağılımı.....	41
Tablo 4.4.: Öğrencilerin Piyano Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanlara Ait Tanımlayıcı İstatistikler.....	43
Tablo 4.5.: Öğrencilerin Yaş Gruplarına Göre Piyano Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması.....	43
Tablo 4.6.: Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Piyano Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması.....	44
Tablo 4.7.: Öğrencilerin En Son Mezun Oldukları Okul Türlerine Göre Piyano Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması.....	44
Tablo 4.8.: Öğrencilerin Piyano Çalma Sürelerine Göre Piyano Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması.....	45
Tablo 4.9.: Öğrencilerin Üniversiteden Önce Piyano Eğitimi Alma Durumlarına Göre Piyano Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması.....	46
Tablo 4.10.: Öğrencilerin Ailede ya da Yakın Çevrede Müzikle Uğraşan Bireylerin Olması Durumuna Göre Piyano Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması.....	46

BÖLÜM 1

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde etkili ve verimli olabilmesi için yeterli düzeyde donanımlı müzik bilgisine sahip olması gerekmektedir. Bunun için, lisans eğitimleri süresince çalgı, solfej, kulak eğitimi, armoni, kontrpuan, müzik biçimleri, şan, koro, eşlik çalma, çoklu seslendirme, eğitim müziği besteleme gibi konularda becerilerini geliştirmeleri gerekmektedir (Sönmezöz, 2014). Piyano, çok seslilik özelliği taşımasından dolayı müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda etkili bir çalgı olarak kullanılmaktadır. Piyanonun ses alanının geniş olması, şarkı söyleme, işitme ve koro eğitiminde kullanılabilirliği ayrıca, dinleti amaçlı kullanım olanağı sağlamasından dolayı müzik öğretmenlerinin vazgeçilmez çalgıları arasında yer almaktadır (Çevik, 2007).

Piyano, derste öğrencilerin ilgisini çekerek, dikkatleri kolay yoğunlaştırarak öğretmenin etkili şekilde ders işleyebilmesini sağlayabilen bir çalgıdır. Bu nedenle, müzik öğretmenlerinin derslerinde kulak eğitimi ve solfej yapabilmeleri, solo-koro ve çalgı gruplarına eşlik edebilmeleri ve öğrenmeyi kolaylaştırabilmeleri için nitelikli ve donanımlı bir eğitim almaları gerekmektedir. Piyano çalgısını etkili kullanabilmek için teknik ve müzikal anlamda iyi bir temel gerekmektedir. Müzik öğretmenliği mesleğinde işlevsel becerilerin kazanılması uzun zaman almasıyla birlikte öğrencilerin piyanoda temel teknik becerilere ve bilgilere sahip olması beklenmektedir (Sönmezöz, 2014).

Üniversitelerin müzik öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin, piyano çalmaya üniversitede başlamaları, düşük piyano seviyesinde olmaları, teknik, oturuş- duruş-tutuş, temel teknik ve egzersizler, deşifre, temel nota okuma, yorumlama gibi konularda bilgi ve beceri eksikliklerinin olması ayrıca ergenlik dönemi özelliklerinin tümünü yapılarında barındırmaları eğitim süreçlerinde çeşitli sorunlarla karşılaşmalarına sebep olabilmektedir. Bu sorunlar öğrencinin

piyano öğreniminde olumsuzluklar yaşamasına neden olmaktadır. Bu bağlamda piyano öğretmenlerine büyük görev düşmektedir. Müzik öğretmenleri karşılaşılan sorunları çok yönlü ele alarak bu sorunlara çözüm önerileri üreterek ve doğru öğretim tekniklerinin kullanılarak piyano eğitiminde donanımlı öğrenciler yetiştirebilmektedirler (Jelen, 2013).

Piyano eğitimindeki başarı; tutum, öz yeterlilik, motivasyon, kaygı gibi direkt ya da dolaylı bir çok faktörle ilişkilendirilmektedir. Öğrencilerin eğitimleri boyunca piyano dersine göstermiş oldukları tutumlarının olumlu olması, derse yönelik başarılarını arttırmakla birlikte solfej, kulak eğitimi, armoni, şan, koro, eşlik çalma gibi bir çok beceriyi de olumlu yönde etkilemektedir (Sönmezöz, 2014).

1.1.1. Araştırmanın Problemi

Bu araştırmanın problemini; Kuzey Kıbrıs'ta müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda lisans eğitimine yeni başlayan müzik öğretmeni adaylarının piyano dersine ilişkin tutumlarının ve karşılaştıkları sorunların değerlendirilmesi oluşturmaktadır.

1.1.2. Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesini “Kuzey Kıbrıs'ta müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda; lisans eğitimine yeni başlayan müzik öğretmeni adaylarının piyano dersine ilişkin tutumları ve karşılaştıkları sorunlar nelerdir?” sorusu oluşturmaktadır.

1.1.3. Alt problemler

Belirlenen problem doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevaplar alınmıştır.

Başlangıç seviyesi piyano eğitimi alan öğrencilerin piyano eğitimi süresince;

- Karşılaşılan teknik sorunlar nelerdir?
- Oturuş-duruş- tutuş ile ilgili karşılaşılan sorunlar nelerdir? (Vücut, el duruşu, parmak duruşu, bilek duruşu, kol duruşu, omuz duruşu vb.)
- Deşifre ile ilgili karşılaşılan sorunlar nelerdir?
- Notasyonla ilgili karşılaşılan sorunlar nelerdir? (nota vuruşları-değerleri)
- Yorumlama ile ilgili karşılaşılan sorunlar nelerdir?

- Öğrencilerin piyano dersine tutumları nedir?
- Öğrencilerin yaş gruplarına göre piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları puanlar arasında fark var mıdır?
- Öğrencilerin en son mezun oldukları okul türlerine göre piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları puanlar arasında fark var mıdır?
- Öğrencilerin piyano çalma sürelerine göre piyano dersi tutum ölçeğinde aldıkları puanlar arasında fark var mıdır?
- Öğrencilerin üniversiteden önce piyano eğitimi alma durumlarına göre piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları puanlar arasında fark var mıdır?
- Öğrencilerin ailede ya da yakın çevrede müzikle uğraşan bireylerin olması durumuna göre piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları puanlar arasında fark var mıdır?

1.2. Amaç

Bu araştırmada Kuzey Kıbrıs'ta müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda lisans eğitimine yeni başlayan müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimi sırasında karşılaştıkları sorunları çok yönlü ele alarak, ortaya çıkan sorunların giderilmesi doğrultusunda çözüm önerilerinin sunulması ve piyano dersine ilişkin tutumlarının ne düzeyde olduğunu belirleyip, değerlendirmek amaçlanmıştır.

1.3. Önem

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyano eğitimi, temelde çok yönlü bir süreci kapsamaktadır; Temel teknik, oturuş, duruş, tutuş, doğru ve çabuk nota okuma, yorumlama gibi temel bilgiler öğrenciye ilk dersten başlayarak kazandırılması ve süreklilik arz etmesi gerekmektedir. Verilen eğitime rağmen öğrencilerin; teknik, oturuş- duruş-tutuş, temel teknik ve egzersizler, deşifre, temel nota okuma, yorumlama gibi konularda bilgi ve beceri eksikliklerinin olduğu ve bu konularda çeşitli sorunlarla karşılaştığı bilinmektedir (Ercan, 2008; Jelen, 2013).

Piyano dersinin nitelikli bir biçimde işlenebilmesi için, öğrencilerin derse olan tutum ve yaklaşımları çok önemlidir. Öğrencilerin piyano dersine göstermiş oldukları olumlu yöndeki tutumlar, öğrencilerin o derse yönelik ilgi ve isteklerini güdülemekte ve onların başarılarını daha da arttırmaktadır (Sönmezöz, 2014).

Piyano eğitiminde karşılaşılan sorunlar ve derse olan tutumun öneminden yola çıkarak, Kuzey Kıbrıs'ta piyano eğitiminde karşılaşılan sorunların tespiti ve derse yönelik tutumların belirlenmesi açısından yapılan ilk araştırmadır. Türkiye ve Kuzey Kıbrıs'ta piyano eğitiminde karşılaşılan sorunları bir bütün halinde ele alan ve sorunları derse tutumla birlikte inceleyen ilk çalışma olmasından ötürü önemlidir.

Bu araştırma daha etkili müzik öğretmenleri yetiştirmek adına, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyano eğitimi süresince yaşanabilecek bu ve benzeri sorunların çok yönlü olarak ele alınarak ortaya konması, incelenmesi ve bu sorunlara çözüm önerilerinin sunulması açısından önemlidir. Ayrıca bu çalışma enstrüman eğitimi alanında çalışma yapmak isteyen araştırmacılara da ışık tutacağından önemlidir.

1.4. Sınırlılıklar

- Bu araştırma; Kuzey Kıbrıs'ta müzik öğretmeni yetiştiren Yakın Doğu Üniversitesi Müzik Öğretmenliği, Doğu Akdeniz Üniversitesi Müzik Öğretmenliği programında, piyano eğitimine üniversitede başlayan, 1. sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.
- Kuzey Kıbrıs'ta müzik öğretmeni yetiştiren, Yakın Doğu Üniversitesi, Doğu Akdeniz Üniversitesi ve Girne Amerikan Üniversitesi çalışma kapsamına alınmıştır. Ancak Girne Amerikan Üniversitesi yönetiminden anket uygulama izni alınamadığından, bu üniversite çalışmadan çıkartılmıştır.
- Bu araştırma, 1. Sınıf öğrencilerin başlangıç aşaması piyano eğitimi alıp bu konudaki düşüncelerini ortaya koyabilmeleri için güz dönemi yerine bahar döneminde yapılmış olup, 2015-2016 bahar dönemi ile sınırlandırılmıştır.
  - Bu araştırma, yetişkin olarak piyanoya başlayan öğrencilerle sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Armoni: İki veya daha çok sesin aynı anda kulağa hoş gelecek bir biçimdeki uyumudur (Türk Dil Kurumu, 2016).

Çalgı: Müzikte, güzel, uyumlu sesler çıkarması için yapılmış araçlara denir.

Deşifre: İlk kez karşılaşılan bir müzik eserinin hazırlıksız olarak okunması ve çalınmasına denir (Özer ve Yiğit, 2011)

Eşlik: Belirli bir modeli ile armoni oluşturan ve bir veya birkaç partiye bölüştürülen sesler bütünüdür

Koro: Tek veya çok sesli olarak yazılmış bir müzik eserini seslendirmek için bir araya gelen topluluk

Metronom: Bir müzik parçasının hangi hızla çalınması gerektiğini gösteren alet

Müzikalite: Müziğe uygun özellikleri taşıma

Nota: Müzik seslerini belirtmeye yarayan işaret (Türk Dil Kurumu, 2016).

Notasyon: Notalama, seslerin ve icranın işaretleri olarak belirlenen şekiller bütünü (Türk Dil Kurumu, 2016).

Nüans: Bir müzik yapıtında kullanılan seslerin hafif, güçlü, yumuşak, şiddetli oluşu gibi tını farklılıklarını belirleyen müzikal anlatıma denir.

Pasaj: Kısa bölümü ifade eder.

Piyano: Klavyeli, telli, değişik tuşlara basılarak çalınan ağır ve büyük bir çalgı (Türk Dil Kurumu, 2016).

Piyano Eğitimi: Çalgıyı seslendirmek için bireyin davranışlarında müzikal, teknik ve estetik nitelikli yeni davranışlar kazandırmak amacıyla uygulanan sürecin tümü olarak nitelendirilmektedir (Say, 2001).

Polifonik: Çok sesli (Türk Dil Kurumu, 2016).

Ritim: Bir dizede, bir notada vurgu, uzunluk veya ses özelliklerinin, durakların düzenli bir biçimde tekrarlanmasından doğan ses uygunluğu, tartım, dizem (Türk Dil Kurumu, 2016).

Solfej: Müzik ezgilerinin nota adları ile ses ve süre değerlerine uygun bir biçimde söylenmesidir

Solo: Bir müzik parçasının bir kişi tarafından söylenmesi veya çalınması

Staccato tekniği: Kesik kesik çalma tekniğidir.

Şan: İnsan gırtlığından makamla çıkan ve perde ayrımlarıyla çeşitli duyular uyandıran ses dizisi (Türk Dil Kurumu, 2016)

1.6. Kısaltmalar

DAÜ: Doğu Akdeniz Üniversitesi

GAÜ: Girne Amerikan Üniversitesi

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

p: Test istatistiği değerinin anlamlılığı.

$\bar{x}$ Örneklemin ortalaması

s: Standart sapma

n: Toplam sayı

t: T testi değerı

Min: Minimum

Max: Maksimum

YDÜ: Yakın Doğu Üniversitesi

YÖK: Yüksek Öğrenim Kurulu

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Müzik Eğitimi

Eğitim, felsefi görüşlere ve psikolojik yaklaşımlara göre farklı anlamlarda tanımlanan bir kavramdır. İdealizme göre eğitim; insanın bilinçli ve özgürce Allah'a ulaşmak için yaptığı etkinlik, Realizme göre; yerli kuşağa kültürel mirası aktararak, onları topluma uyuma hazırlama süreci, Pragmatizme göre; kişiyi yaşantılarını inşa yoluyla yeniden yetiştirme süreci, Marksizm'e göre; insanı çok yönlü eğitme, doğayı denetleyerek onu değiştirecek ve üretimde bulunacak biçimde yetiştirme sürecidir, Naturalizm'e göre; kişinin doğal olgunlaşmasını artırma ve onun bu özelliğini göstermesini sağlama işi olarak tanımlanmaktadır (Sönmez, 2001).

Eğitimin en yaygın, en bilinen, en kabul gören tanımı Ertürk'ün yapmış olduğu tanımlamadır. Ertürk'e göre eğitim: "Bireyin davranışlarında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci" olarak tanımlanmaktadır (Ertürk, 1994). Fidan'a göre eğitim ise; insanların davranışlarında belli amaçlara göre değişiklikler oluşturmasıdır (Fidan, 2012).

Eğitim süresi boyunca hedeflenen; toplumların biçimlendirilmesi, yönlendirilmesi, değiştirilmesi, geliştirilmesi ve yetkinleştirilmesidir. Bu hedeflere ulaşabilmek için, bilim, sanat ve teknik alanlar bir bütün olarak kabul edilerek geliştirilmeye çalışılmaktadır. Sanat eğitimi, bu üç temel alanın bileşenlerinden birini oluşturmaktadır (Uçan, 1994)

Müzik, yaşamın her alanında insanı saran bir olgudur. En yalın anlatımıyla Uçan, müziği, belli bir amaç ve yöntemle belli bir güzellik anlayışına göre işlenerek birleştirilmiş seslerden oluşan estetik bir bütün olarak tanımlamaktadır (Uçan, 1994). Müzik, karışık ve soyut kavramları zenginleştirip biçimlendirerek topluma aktaran bir sanat dalıdır. Müzik, toplumları ve bireyleri biçimlendirmede etkili bir süreç olarak kabul edilmektedir (Şenocak, 2005).

Müzik eğitimi, bireylerin kendi yaşantısı yoluyla amaçlı ve yöntemli olarak belirli müziksel davranışları kazandırma veya bireylerin müziksel davranışlarını kendi yaşantıları yoluyla amaçlı ve yöntemli olarak değiştirme, dönüştürme,

geliştirme süreci olarak tanımlanmaktadır (Çevik, 2007). Müzik eğitimi, bir bütün olmakla birlikte, bireyin müzikle etkileşiminin daha verimli ve etkili olabilmesi için çeşitli dallara ayrılmaktadır. Bu dallar; Genel Müzik Eğitimi, Özengen Müzik Eğitimi ve Mesleki Müzik Eğitimi'dir (Uçan 1994). Bu üç farklı tür müzik eğitiminin ortak yönlerinin bulunmasıyla birlikte, farklı yönleri de vardır (Uçan, 1996).

Yapılan bu çalışma, müzik eğitimi dallarından, mesleki müzik eğitimi üzerine yoğunlaşmış, mesleki müzik eğitimi verilen üniversitelerin müzik öğretmenliği bölümleri ile ilişkilendirilmiştir.

2.1.1. Genel Müzik Eğitimi

Genel müzik eğitimi; iş, okul, bölüm, dal ve program gözetmeksizin, her düzeyde, her kademedede herkese yönelik olan ve genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlayan bir eğitim türüdür. Genel müzik eğitimi, okul öncesi, anaokul, ilköğretim ve orta öğretimde sınıf ya da müzik öğretmenleri tarafından, yükseköğretimde ise müzik öğretim üyeleri/görevlileri tarafından verilmektedir. Günümüz genel müzik eğitiminde, müziği bilgili, bilinçli, görgülü ve duyarlı anlayış ve yaklaşımla kullanan kitleler yetiştirmek hedeflenmektedir (Tarman, 2006).

Okulöncesi, anaokul ve ilköğretim genel müzik eğitiminde çocuklara temel müzik kültürü kazandırılmaya çalışılırken, çeşitli müzik aletleri ile de tanışma fırsatı verilmektedir. İlk yıllarda oyunlarla yapılan çalışmalar, ilerleyen yıllarda belirli etkinliklere ve davranış şekillerine dönüştürülmektedir. Orta eğitim müzik eğitiminde, devinışsel, duygusal ve bilinçli davranışlar arasında denge kurulmasına özen gösterilmektedir. Lise ve yüksek öğretim evresinde genel müzik eğitimi daha çok bilişsel ve duygusal yapıya dönüşmektedir (Uçan, 1994).

2.1.2. Özengen Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi alanını temsil eden önemli dallardan birisi de özengen(amatör) müzik eğitimidir. Özengen müzik eğitimi, müziğe ya da müziğin belli bir dalına amatörce ilgi duyan, istekli ve müziğe yatkınlığı olanlara yönelik olan bir eğitim şeklidir. Kendine özgü çalışma etiği olan bu müzik eğitimi, sanata hayatın içinde amatör bir ruhla yer vermenin önemini vurgulamak ve bunu hayata geçirmek için kullanılmaktadır(Özdek, 2012; Uçan, 1994).

Özengen müzik eğitimi; ilköğretim ve liselerde eğitsel müzik kol ve seçmeli koro orkestra kursları, özel kuruluşların açtığı kurslar, özel dersler, bireysel ve toplu çalışmalar, konserler, festivaller, yarışmalar, şenlikler gibi etkinliklerde müzik öğretmeni, müzik öğretim görevlisi veya müzikle ilgilenen kişiler tarafından yürütülmektedir. Bu yapılan etkinliklerle müzik, eğitim açısından kullanım alanı haline gelmiştir (Uçan, 1994).

2.1.3. Mesleki Müzik Eğitimi

Mesleki eğitim kurumlarından birisi olan eğitim fakültesi müzik öğretmenliği anabilim dallarında müzik eğitimi alan kişilerin müzik öğretmeni olmaları hedeflenmektedir. Müzik öğretmeni adaylarına müzik kuramları, ses eğitimi ve çalgı eğitimiyle ilgili dersler okutulmaktadır. Bu çalışma ile Kuzey Kıbrıs'ta müzik öğretmenliği bölümlerindeki öğrencilerin piyano eğitimleri ile ilgili karşılaştıkları sorunlar irdelenmiş ve sorunlara yönelik çözüm önerileri getirilmiştir.

Mesleki müzik eğitimi, müzik alanlarının tamamını, bir kolunu veya dalını, o bütün kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, müziğe belli bir düzeyde yeteneği olan kişilere yönelik olup, işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları kazandırmayı amaçlayan bir eğitim şeklidir. Mesleki müzik eğitimi yaparak, onu bilgili, bilinçli, düzenli, planlı, kurallı olarak uygulayan, seslendiren, yorumlayan, kuramlayan ve araştıran sanatçı, eğitimci yetiştirmeyi hedeflemektedir.

Mesleki müzik eğitimi, Güzel Sanatlar Liseleri, Konservatuvarlar, Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümleri, Müzik Öğretmenliği Bölümleri ve Güzel Sanatlar Müzik Bölümü Anabilim Dalların'da gerçekleştirilmektedir. Müzik alanında; bestecilik, yorumculuk, müzik bilimciliği, müzik öğretmenliği, müzik teknoloğu, mesleki müzik eğitimi kullanılmaktadır(Uçan, 1994).

Mesleki müzik eğitimi Kuzey Kıbrıs'ta, Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, Yakın Doğu Üniversitesi, Doğu Akdeniz Üniversitesi ve Girne Amerikan Üniversitesi Müzik Öğretmenliği bölümlerinde verilmektedir.

2.2. Çalgı Eğitimi

Çalgı eğitimi, belli bir amaç doğrultusunda çalgı öğretmeyi planlama, başlatma, yönlendirme, kolaylaştırma, gerçekleştirme ve denetleme süreci olarak tanımlanmaktadır (Say, 2001). Çalgı eğitiminin amacı; öğrencinin çalgı aletini belli bir düzeyde çalabilmesini sağlamakla birlikte, çalgı çalma becerisi ve müzik sevgisini de geliştirerek temel müzik bilgisi vermektir. Bireysel çalgı eğitiminde öğretmen; öğretim, yöntem ve tekniklerini kullanarak öğrenme sürecini düzenlemekte ve öğrencilere istedik davranışların kazandırılmasını sağlamayı hedeflemektedir. Öğrencinin düzeyine uygun teknikler kullanılarak eğitim verilmesi gerekmektedir. Her öğrencinin aynı yetenekte olması beklenemeyeceğinden, öğrencilerin bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak bilgi, beceri, beğeni ve yaratıcılık alanlarında seviyeyi denkleştirici öğretim şeklinin uygulanması öğretimi etkinleştirecektir.

Etkili bir öğretim için öğretmen, tüm öğrencilerini yetenek düzeyleri ne olursa olsun aynı seviyede kabul etmeli, az yetenekli öğrencilere karşı sabırlı olmalı, öğrenciler hakkında acele hüküm vermemeli, öğrenciyle yapıcı şekilde konuşmalar yaparak öğrenciyi kendisine yaklaştırabilmeli, repertuar konusunda öğrenciye sıkı kuralcı olmamalıdır(Ercan, 1997). Seçilen repertuarın öğrencilerin yaşlarına, beğenilerine, ilgilerine, ilkelerine uygun olması gerekmektedir. Öğretmen öğrencilere, öğretimini yaptığı çalgının doğru duruş-tutuşlarını ve öğreteceği parçanın ritmik özelliklerini kavratmaya yönelik çalışmalar yaptırarak öğrenmeyi kolaylaştırması gerekmektedir. Öğretmen, öğretilcek parçanın deşifresini yaptırarak, parçayı pasajlara bölerek öğrencileri çalıştırması gerekmektedir (Ercan, 1999a; Özen, 1999).

Bireysel çalgı derslerinde öğretmenler öğrencilerin yaptıkları yanlışların farkına vararak, bu yanlışların düzeltilmesi için çözümler üretmektedirler. Ancak yanlışların kaynağının doğru bir şekilde saptanamaması durumunda, yapılan yaklaşımlar yarar sağlamamaktadır. Öğrenciler hız terimleri, ses değiştirici işaretler, pedal kullanımı, nüans işaretleri gibi temel öğelerle ilgili eksikliklerle beraber alıştırma eksikliğinden kaynaklanan teknik yetersizlikler yüzünden hatalar yapmaktadırlar. Dikkatsizlik, konsantrasyon eksikliği, teknik yetersizlik, alıştırma yapmama, izlenmekte olan programın öğrenci düzeyine uygun olmayışı, bilgisizlik

gibi nedenlerden dolayı öğrenciler hataları alışkanlık haline getirebilmektedir. Bu durumu önlemek için öğretmene büyük görev düşmektedir. Öğretmen oluşabilecek yanlışları önceden görerek, bunları çözümlmek için uygun teknik ve taktikler uygulamalıdır (Ercan, 1999b).

Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği Anabilim dallarında, müzik öğretmeni adayları çalgı eğitimi almaktadır. Çalgı eğitimi, müzik öğretmeni adaylarının dört yıl süren mesleki müzik eğitiminde önemli bir yere sahiptir. Müzik öğretmenlerinin en etkili eğitim aracı çalgı aletidir. Öğretmen, çalgı aleti ile okul şarkılarına eşlik edebilmeli, çalgı aletiyle kendisi çalarak öğrencilerine çeşitli müzikleri dinletebilmeli ve çalgı eğitimi verebilecek yeterlilikte olmalıdır. Bu nedenle, müzik öğretmeni adaylarının birden fazla çalgıyı çalabilmesi hedeflenmektedir (Kılıç ve Yazıcı, 2012; Koca, 2013).

Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında çalgı eğitimi, seçmeli ve zorunlu olmak üzere iki farklı şekilde verilmektedir. Seçmeli çalgı eğitimi, müzik öğretmeni adayların, bedensel özellikleri göz önünde bulundurularak, adayın yatkınlık ve isteğine bağlı olarak seçilen çalgının çalınabilmesi için verilen eğitim sürecidir. Zorunlu çalgı eğitimi ise, müzik öğretmeni adaylarının piyanoyu başarıyla çalabilmesi için verilen eğitim süreci olarak tanımlanmaktadır. Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında piyanonun zorunlu yardımcı çalgı aleti olması, piyanoyu diğer çalgı aletleri içerisinde daha önemli kılmaktadır (Aydiner, 2004).

2.3. Piyano Eğitimi

Piyano, çok sesli kullanılma, solo ve eşlik çalgısı olma özelliğinden dolayı müzik eğitiminde önemli bir yere sahiptir (Yazıcı, 2013). Müzik eğitimcileri piyanoyu, müziği çalma, dinleme, okuma becerilerini kazanma, müziği anlama, müzik bilgisi oluşturma ve diğer müzik çalışmalarına temel oluşturma açısından en temel çalgı olarak kabul etmektedir. Bundan dolayı, piyano eğitimi müzik eğitim programlarının vazgeçilmez çalgısıdır(Kasap, 2004).

Yönetken piyanoyu; “Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda çalgı eğitimi kapsamına yer alan piyano, ses sınırı genişliği sunan, perdelerinin sabit olmasından dolayı ses tutarlılığı zorluğu ve bozukluğu yaşanmadan çok sesli kulak eğitiminde rahatlıkla kullanılabilen, armonik eşlik çalgısı olması sebebiyle sınıftaki müzik

eğitiminde müzik öğretmenin en büyük yardımcısı olan, zengin edebiyatı ile öğrencilerin zevk eğitimine imkan sağlayan bir çalgıdır” şeklinde tanımlamaktadır(Say, 2001).

Müzik eğitiminde, piyanonun en uygun çalgı olmasının çeşitli nedenleri vardır. Bunlar;

- Sabit perdeli olduğundan, entonasyon zorluğu ve bozukluğu gözlenmez.
- Parmağın bastığı yerden doğru ses çıkmaktadır (Piyanonun akordunun yapılmış olması koşulu ile).
- Ses sınırları geniştir.
- Her türlü hızlilik mümkündür. Kısa değerli sesler çıkmaktadır.
- Armonik ve polifoniktir
- Çoksesli kulak eğitimi açısından en uygun çalgıdır
- Armonik eşlik çalgısıdır
- Çok sesli eserlerin redüksiyonu yapılabilmektedir.
- Koral ve orkestral eserler çalınabilmektedir
- Büyük eserlerin analizinde kullanılabilir (Say, 2001).

Tüm bunların yanı sıra piyanonun çok sesli bir çalgı olmasından ötürü, piyano öğrenimi gören kişilerde kulak eğitimleri gelişmektedir. Bu açıdan da piyano müzik eğitiminin en temel basamağını oluşturmaktadır.

Piyano, tüm bu özelliklerinden dolayı müzik öğretmeni yetiştirme programlarında zorunlu alınması gereken bir ders olup, yardımcı çalgı olarak da yer almaktadır. Müzik öğretmenleri adaylarına verilen piyano eğitimi ile, piyanoyla okul şarkılarına eşlik edebilen, piyanoyu aracı olarak kullanarak öğrencilere temel müzik bilgisi kazandırabilen, piyanoyu öğrencilerine dinletebilen, yetenekli öğrencilere piyano eğitimi verebilen öğretmenler yetiştirmek hedeflenmektedir (Aydiner, 2004).

Piyano dersi, Müzik Öğretmenliği Bölümlerinde Yüksek Öğrenim Kurulu'nun 2006 lisans programına göre yedi yarıyıl boyunca verilmektedir. Piyano dersinde, öğrencilere piyano eğitiminde temel davranışların kazanılması (doğru oturuş ve ellerin piyanodaki konumu), aşamalı olarak ilerleyen konularda bilgileri geliştirebilme, temel teknikler, deşifre çalışmaları, öğrenci düzeylerine uygun olarak etüt, sonatin çalışmalarını yapabilme, Barok, Klasik, Romantik ve Çağdaş dönem yapıtlarını çalabilme ve okul müziği eşlikleri yapabilme gibi konular işlenmektedir

(Yüksek Öğretim Kurumu, 2006). Kuzey Kıbrıs'ta müzik öğretmenliği bölümü bulunan Yakın Doğu Üniversitesi, Doğu Akdeniz Üniversitesi ve Girne Amerikan Üniversitesi'nde piyano dersi Yüksek Öğretim Kurulu 2006 lisans programında öngördüğü şekilde 7 yarıyıl boyunca, konservatuvar geçmişi olan, dalında uzman piyanistler ve müzik öğretmenliği konusunda uzman eğitimciler tarafından verilmektedir.

Piyanoyu bir eğitim çalgısı olarak kullanabilen müzik öğretmeni;

- Öğrencilere temel müzik bilgileri ve becerileri kazandırmayı, seslerin belleğe yerleştirilmesi ve birbiriyle olan ilişkisinin kavratılmasını, seslerin oluşturduğu dizi, akor, arpej, modalite, tonalite vb. müzik terimlerinin öğretilmesini, müziksel işitme ve müzikteki dikkat yeteneklerinin geliştirilmesini,
- Piyanoda çeşitli müzik türlerinden örneklerin dinletilmesiyle, müzik tür, çeşit ve biçimleri hakkında bilgi vermeyi,
- Piyano sayesinde öğrencilere müzik dinleme zevki, alışkanlığı kazandırmayı hedeflemektedir (Aydiner, 2004).

Müzik öğretmenin, öğrencilerine yukarıdaki davranışları kazandırabilmesi, kendisinin piyanoyu bu davranışları kazandırabilecek yeterlilikte çalabilmesi ile doğru orantılıdır. Piyanoda işlevsel becerilerin kazanılması uzun zaman almaktadır. Bununla birlikte öğrencilere işitme, armoni, koro, orkestra ve piyanoda temel teknik beceriler kazandırmak gerekmektedir (Jelen, 2013).

Piyano çalma becerisi, hem teknik hem de müzikal yönden bireye kazandırılması gereken bir eğitim sürecidir. Piyano eğitiminin başından itibaren, öğrencilere etkili ve duyarlı çalabilmeleri için doğru teknik becerileri kazandırması gerekmektedir. Böylelikle doğru teknik becerileri yardımıyla, eserler kendi temposunda çalınabilmektedir (Çevik, 2007).

Piyano eğitiminin içeriği aşamalı olarak; teknik alıştırmalar ve etütleri, Türk ve dünya bestecilerinin eserlerinden örnekleri, eğitim müzik örneklerini, piyano literatürü ile okul müzik eğitiminde öğretme tekniklerini içermektedir. Bundan dolayı, piyano öğretmeni, öğretim süresince kullanacağı etüt ve eserleri basamaklandırarak uygulamaktadır (Milli Eğitim Bakanlığı[MEB], 2006a).

Piyano öğretiminde çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadır. Piyano öğretmeni bu sorunlar karşısında, öğrencinin öğrenme düzeyini ve seviyesini göz önünde bulundurarak sabırlı davranması gerekmektedir. Her öğrencinin kavrama ve algılama düzeyi farklılık gösterebildiğinden, her öğrenciden aynı sürede, aynı başarı beklenmemesi gerekmektedir.

Piyano eğitiminde, her birey farklılık gösterdiğinden, her öğrenciye bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak, farklı yöntem ya da teknik uygulanmalıdır (Yazıcı, 2013).

Ercan'a göre; piyano eğitimi alan öğrenciler, dört farklı "sorunlu öğrenme" modelinden birini sergilemektedirler.

- Müzikal duyarlılığa karşı, sınırlı teknik beceriye sahip olma,
- Teknik sorunların aşılmasına rağmen müzikaliteden yoksun olma,
- Ayrıntılara takılıp kalma nedeniyle yavaş ilerleme,
- Önsezi ve müzikaliteye sahip olup, ayrıntıları gözden kaçırma (Ercan, 2008).

Bu sorunlu öğrenme modelleri karşısında, öğretmenin öğrencilerine göstereceği farklı eğitim metodları öğrenme sürecinde etkin rol oynamaktadır.

Böhmova'ya göre iyi düzeyde piyano çalabilmenin sekiz önemli özelliği vardır. Bunlar, doğru ritimle çalmak, ellerini güzel tutmak, klavyenin karşısına iyi oturmak, kesin ve temiz çalmak, çıkıcı ve inici pasajları iyi çalmak, keyif vererek çalmak ve süslemeleri iyi yapmaktır. Öğrencilerin bu kazanımlara sahip olabilmesi için bir süreç, öğretmenlerin de, doğru tekniklerin öğretimi yönünde ısrarlı bir tutum sergilemeleri gerekmektedir (Yazıcı, 2013).

Piyano öğrenimi karmaşık bir süreç olarak kabul edilmektedir. Piyano eğitiminde ilk dersten başlayarak öğrenciye çalgıya başlangıç aşamasında, gevşeme egzersizleri, çalgıda doğru tutuş oturuş, duruş biçimi, el-parmakların durumu ve tutuş pozisyonu, bilek-dirsek pozisyonu, deşifre yapma, doğru-çabuk nota okuma, yorumlama, etüt çalışmaları, birlikte çalma ve teknik bilgiler gibi temel davranışlar kazandırılmaktadır. Böylelikle öğrenci piyano öğrenimindeki bu karmaşık süreci daha kolay ve daha akıcı bir şekilde çözümleyebilmektedir. Öğrencinin iyi piyano çalabilmesi, zevk alması ve daha etkin bir piyano eğitimi yapılabilmesinde eğitimci önemli bir role sahiptir (Ercan, 2003 ve 2008).

Öğretmen, öğrenmenin en iyi nasıl gerçekleşeceğini, sağlıklı bir öğretim tekniği aracılığı ile saptayabilmektedir. Öğretim süresince öğrencisine sahip çıkan, onu her konuda destekleyen, moral gücünün önemini bilen ve öğrencisine göre davranan, öğrenciye arkadaş gibi yaklaşarak psikolojisini anlamaya çalışan, öğretimi güncel hayata indirgeyip dersi hayatla iç içe işleyen, hoş görülmesi bir öğretmen, piyano öğretimini başarıyla gerçekleştirebilmekte ve öğrencinin piyano çalmadan zevk almasını ve daha etkin piyano çalmasını sağlamaktadır (Yazıcı, 2013).

Müzik eğitimi anabilim dallarında öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının bir bölümü güzel sanatlar liselerinden gelen ve piyano eğitimine küçük yaşta başlayan kişiler, diğer bir bölümü ise ilköğretim ve ortaöğrenimleri süresince disiplinli bir müzik eğitimi almamış ve piyano eğitimine müzik eğitimi anabilim dalında başlayan kişiler oluşturmaktadır. Güzel Sanatlar Liselerinden gelen müzik öğretmeni adaylarının almış oldukları piyano eğitimi, piyano eğitimcisinin bilimsel yetersizliği veya alanı piyano olmayan kişilerce yürütülmesi gibi sebeplerden dolayı eğitimin öngördüğü nitelikte olmayabilmektedir. Önceden piyano eğitimi alarak gelen öğrencilerde de, piyano çalmada tekniksel hatalar, duruş, oturuş ve el konumlarındaki davranış yanlışlıkları, deşifre, notasyon ve yorumlamaya bağlı olarak ortaya çıkan sorunlar gözlenebilmektedir. Piyanoda yanlış kazanılmış bu davranışların düzeltilmesi, hiç piyano eğitimi almamış müzik öğretmeni adaylarına doğru davranış kazandırılmasından daha zordur ve daha çok çaba gerektirmektedir. Bu nedenle, piyano eğitiminin başlangıç seviyesinde temel davranışların doğru kazandırılması piyano eğitiminin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi açısından büyük önem taşımaktadır (Aydiner, 2004).

2.4 Piyano Eğitimine Karşı Öğrencilerin Tutumu

Kuzey Kıbrıs'ta eğitim veren üniversitelerin müzik öğretmenliği bölümünde eğitim alan öğrencilerin piyano dersine yönelik tutumlarını ortaya koyan herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle çalışmada müzik öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin piyano dersine yönelik tutumları irdelenmiştir.

Piyano eğitim dersleri, öğrenci ve öğretmenin iletişim içinde olduğu bir derstir. Öğrencinin bu derste göstermiş olduğu başarı, öğretmenin öğreticilik rolünün yanı sıra, öğrencinin derse yönelik ilgisi, isteği, sevgisi, hoşlanması, tutumu, çalışma

ve öğrenme isteğiyle ilişkilidir.(Yalçinkaya, Eldemir, Sönmezöz, 2014). Tutum, “Bireyin kendine ya da çevresindeki herhangi bir nesne, toplumsal konu ya da olaya karşı deneyim, bilgi, duygu ve güdülerine(motivasyon) dayanarak örgütlediği zihinsel, duygusal ve davranışsal bir tepki öneğilimidir” (İnceoğlu, 2010). Bir başka şekilde tutum; bireyin psikolojik bir nesneyle ilgili duygu, düşünce ve davranışlarını düzenleyen bir eğilim olarak tanımlanmaktadır (Aydın, 2008) .

Eğitimle birlikte, tutumlar şekillenebilmekte ve değişebilmektedir. Eğitim-öğretimle birlikte kişi bilgi; beceri ve alışkanlıklar kazanmaktadır. Bunlar, tutumun bilişsel ve düşünsel parçalarını meydana getirir. Bu öğelerin herhangi birinde meydana gelen değişiklik tutuma da yansımakta ve tutumun da değişmesine neden olmaktadır. Öğrencilerin okula, derse, öğretmene ve öğretime yönelik tutumlarının bilinmesi, olumsuz gelişebilecek tutumların önlenmesi ve düzeltilmesi açısından büyük önem taşımaktadır (Yalçinkaya ve Eldemir, 2013).

Öğrencilerin derse olan tutumları, ders ortamından, dersi veren öğretmene, elde edilen başarıya kadar bir çok şeyi etkilemektedir. Öğrencilerin tutumları, çalgı dersleri gibi bireysel derslerde öğrenci-öğretmen arasında birebir gerçekleştiğinden kolay gözlemlenebilmektedir (Yalçinkaya vd., 2014).

Piyano eğitiminde hedeflenen başarıya ulaşmada bir çok faktör rol oynamaktadır. Öğrencilerin başarıları, tutum, öz yeterlilik, motivasyon, kaygı, sevgi gibi temel faktörlere bağlı olarak etkilenmektedir(Gün ve Köse, 2013). Müzik öğretmeni adaylarının piyano dersine karşı tutumlarının olumlu olması; piyano ile ilgili solfej, şan, müzik besteleme, armoni, kontropan, koro, eşlik çalma gibi derslere karşı tutum ve ilgilerinin de daha fazla olmasını da beraberinde getirmektedir. Bundan ötürü, müzik öğretmeni adaylarının piyano dersine yönelik tutumlarının incelenip değerlendirilmesi sonucunda başarıya ulaşmak için yeni öneriler ortaya koyacaktır(Sönmezöz, 2014).

2.5. Piyano Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar

Piyano eğitiminin başlangıç aşamasında temel davranışların kazandırılması, piyano eğitiminin başarılı ve sağlıklı bir şekilde yürütülmesi açısından çok önemlidir. Müzik öğretmenliğinde piyanonun kullanılabilmesi için, öğretmen adaylarının

işlevsel becerileri kazanması, işitme, armoni, koro, orkestra ve piyanoda teknik becerilere sahip olması gerekmektedir.

Piyano çalmaya üniversitede başlayan, düşük piyano seviyesi veya teknik sorunları olan müzik öğretmeni adaylarına, temel nota okuma, deşifre, temel teknik ve egzersizler, nüans ve yorumlama gibi teknik ve müzikal bilgi ve becerileri kazandırmak uzun süre almaktadır. Öğretmen adaylarının bu temel davranışları doğru şekilde uygulayamamalarından ötürü piyano eğitimi sırasında çeşitli konularda zorluklar çekilebilmekte ve öğrencilerin piyano çalmaları ile ilgili sorunlar ortaya çıkabilmektedir (Jelen, 2013).

Çalışmada öğretmen adaylarının piyano eğitiminde karşılaştıkları sorunlar; teknik, oturuş-duruş-tutuş, deşifre, notasyon ve yorumlama ile ilgili sorunlar olmak üzere beş başlık altında değerlendirilmiştir.

2.5.1. Teknikle İlgili Karşılaşılan Sorunlar

Piyano eğitiminin başlangıç aşamasına, temel teknik davranışların doğru şekilde kazandırılmamasına ve öğrencinin yeterince alıştırmayı yapmamasına bağlı olarak piyano çalarken çeşitli teknik sorunlar ortaya çıkmaktadır. Karşılaşılan teknik sorunlar aşağıda açıklanmıştır;

a) Uygun Parmak Numarası

Çalınacak eserin parmak numarası tespiti yapılırken elin en doğal hali bozulmayacak şekilde parmakların sıralanması gerekmektedir. Baş parmak, anatomik yapısından ötürü geçiş parmağı olarak kullanılmalıdır. Baş parmağın geçişinin kullanımı, orta ve yüzük parmaktan sonra veya pozisyonuna göre işaret parmağından sonra olmalıdır. Geniş arpejler ve büyük atlamalarda serçe parmaktan sonra baş parmağa geçiş yapıldığı durumlarda parmak geçişini yedirme problemi ile karşılaşmaktadır.

Piyano çalarken en çok kullanılan teknik; işaret parmağı ile başlayıp, baş parmak ile devam etmektir. Baş parmak ile başlayıp, işaret parmak ile devam edip yeniden baş parmağa geçiş yapmak parmağın zorlanmasına neden olmaktadır. Uygun parmak geçişlerinin sağlanabilmesi için art ardarda aynı parmakları kullanmak yerine, sesleri parmaklara dağıtarak parmakların dinlenmesi sağlanmalıdır.

Böylelikle, uzun pasajlar kolaylıkla çalınabilmekte ve kasılmaların meydana gelmesi ertelenebilmektedir (Fenmen, 1947). Siyah tuşların çalınmasında genellikle orta ve yüzük parmak kullanılmaktadır. Serçe ve baş parmak diğer parmaklara göre daha kısa kaldığı için siyah tuşlara ulaşmakta güçlük çekilmektedir(Müzik Teorisi ve Eğitimi, 2013).

b) **Bilek Tereddütü**

Staccato tekniği ile çalarken, parmakların kısa mesafelere ulaşmasında ve baş veya serçe parmağın siyah tuşlara basmasında bilek eklemlerinden yararlanılmaktadır. Yanlış ses basma korkusundan ötürü bilek tereddütleri yaşanmaktadır. Alışılan el pozisyonundan çıkmayı gerektirecek pasajlarda bilek tereddütlerine sık rastlanmaktadır.

Bilek tuşe üzerinde geniş bir hareket yönüne sahip olduğundan ötürü tuş üzerinde hakimiyeti parmağa göre daha zordur. Çalma sırasında bilek parmaklara destek olarak çalmayı kolaylaştırmaktadır. Bilek, parmakların gücünün yetmediği yerde, parmakların uzanamadığı notalara uzanma noktalarında parmaklara destek olmaktadır (Fenmen, 1947). Ancak bileğin tam anlamıyla görevini yerine getirebilmesi için gevşek olması gerekmektedir. Gevşek olmayan bir bilek, parmakların hareketlerini zorlaştırmakla birlikte, piyanodan çıkacak olan sesi de sertleştirmektedir (Gökbudak ve Tutun, 2005)

Bilek tereddütü sorunu, bilek stakato tekniği ile çözülmektedir. Bilek Stakato Tekniği'nde, pasaj seslerinin her biri kesik kesik ve kısa kısa zıplatarak çalınmaktadır. Ellerin pozisyonu parmakların basabileceği düzeneğin daha yukarısında olması gerekmektedir. Parmaklar doğal pozisyonunda durmalı, basacak olan parmak biraz aşağı doğru çıkarılarak, aşağıya doğru bilek hamlesi ile tuşa dokunup bileğin eski yerine dönmesi sağlanmaktadır. Böylelikle bilek tereddütü sorunu aşılmaktadır(Müzik Teorisi ve Eğitimi, 2013).

c) Dirsek Tereddütü

Piyano çalarken, parmak dipleri, bilek, dirsek ve omuzun gergin tutulmaması gerekmektedir. Kaslarla birlikte eklemlerin de serbest bırakılması gerekmektedir. Aksi takdirde dirsek gibi eklemlerde kasılmalar ve rahatsızlıklar meydana gelebilmektedir(Şen , 1999).

Baskı şiddetini ayarlayamama korkusu, parmak sakatlama veya can yakma korkusuna bağlı olarak tuşeden kopma durumuna dirsek tereddütü denilmektedir. Geniş atlamalı pozisyonlarda dirsek tereddütü yaşanmaması için, piyanonun tüm oktavlarına hakimiyetini sağlayan ve geniş hareket imkanı veren atarak tekniği kullanılmaktadır. Atarak tekniğinde, eller ön kol boyu kadar tuşenin üzerine çıkarılır ve eller kol ağırlığı ile hızlı pasajda gerektiği şiddette tuşa basarak tekrar kalkmaktadır. Bu teknik ilk başlarda acı verici olsa da zaman içerisinde geniş atlamalı pozisyonlarda mükemmellik sağlamaktadır(Müzik Teorisi ve Eğitimi, 2013).

d) Sesin Şiddetini Ayarlayamama

Eseri çalarken, parmakların baskı kontrolsüzlüğü nedeniyle sesin şiddetini ayarlanamayabilmektedir. Bu soruna genellikle; parmak geçişlerinde, kuvvetli ve kuvvetsiz parmak ilişkilerinde, fazla yukarı kaldırılıp kaldırılmayan parmak ilişkilerinde ve atlamalı pozisyonlarda rastlanmaktadır. Bu sorunu önlemek için, parmak geçişlerinde bilek fonksiyonu sert ve köşeli kullanılmamalı, geçiş yapan parmak baskıyı sağlamadan önce tuşe üzerinde beklemeli ve diğer parmaklarla yükseklik oranını eşitleyerek parmaklar arası baskı şiddetini dengelemelidir. Birbiri ile ikileme çalışmaları yapılarak da bu sıkıntı ortadan kaldırılabilir(Müzik Teorisi ve Eğitimi, 2013).

e) Yüzeysel Geçme

Bazı seslere tam basmadan pasajın sonuna gelinmesine yüzeysel geçme denir. Yüzeysel geçme sık karşılaşılan sorunlardan biridir. Baş parmağın diğer parmaklara oranla hareketinin daha kısıtlı olmasından kaynaklanan bir sorundur. Dizi ve arpej çalışmalarında başparmağın geçişlerinin sağlanabilmesi için, bileğin dairesel hareketler yaparak kullanılması ve bileğin serbest olması gerekmektedir. Başparmak,

diğer parmaklarda olduğu gibi tüm hareketleri yapabilmektedir. Ancak, bu parmak bağımsız ve dip eklemden bileğe bağıli şekilde bulunduğundan, geçişlerinin daha kolay yapılabilmesi için daha çok çalışmak gerekmektedir (Fenmen, 1947).

Yüzeyel geçme sorunu yelpaze tekniğı ile çözülmektedir. Yelpaze tekniğinde; ses geçiş notasından bir önceki nota ile başlayıp geçiş yapılır ve bir sonraki notaya gelip parçayı tersten çalarak aynı notaya geri dönülmektedir(Müzik Teorisi ve Eğitimi, 2013).

f) Gereksiz Hızlanma

Çalarken gereksiz hızlanma sonucunda ses arası eşitsizlikler meydana gelmektedir. Ele daha az yatkın pozisyonlarda hareket alanı daha sınırlı olan parmakların denk gelmesinden iç ritimde dalgalanmalar meydana gelmektedir. Dinlerken ezginin kötü duyulmasına neden olmaktadır. Bu sorun birbirleri ile ikileme çalışması ile giderilebilmektedir(Müzik Teorisi ve Eğitimi, 2013).

g) İki El Senkronizasyon Sorunu

Piyano çalarken sağ ve sol el birlikte, ancak tamamen birbirinden bağımsız olarak hareket eder. Eller arasında ritmsel bir bağ mevcuttur. Piyano çalışmalarını iki eli ayrı ayrı çalışıp daha sonra birlikte çalışmak daha etkin bir çalışma şeklidir (Müzik Teorisi ve Eğitimi, 2013).

Bazen sağ el melodiyi, sol el eşlik kısmını çalarken bazen de tam tersi olabilmektedir. Piyano literatüründeki tüm eserler sağ ve sol el koordinasyon becerisinin geliştirilmesi ile seslendirilebilmektedir. İki elin bağımsızlığının kazanıp, geliştirilebilmesi için çeşitli alıştırmalar, deşifre çalışmaları yapılarak senkronizasyon sorunu ortadan kaldırılmaktadır (YÖK, 2006).

h) Hafif Çalma

Uzun pasajlarda kasılma problemi yaşamamak için parmaklar tuşlara hafif basarak tüm eserin hafif çalınmasına neden olur. Hafif çalınacak yerlerde hafif çalındığı zaman hata ortaya çıkmaz. Ancak giderek yükselen ses seviyesi ile devam eden pasajlarda hafif çalmak eserde monotonluğa neden olur ve bölümler arasında bağ kurmak zorlaşır. Çalınan kısımların unutulabilmesi ile birlikte, müziğin devamını

algılamak da güçleşir (Küçük, 1994). Bu sorunu ortadan kaldırmak için artikülasyon veya çiftleme çalışmaları yapılmalıdır (Müzik Teorisi ve Eğitimi, 2013).

2.5.2. Oturuş-Duruş-Tutuşla İlgili Karşılaşılan Sorunlar

Piyano önünde, piyanonun pes ve tiz uçlarına ulaşabilecek ve klavyeyi ortalayacak şekilde oturulması gerekmektedir. Çalgının en önemli özelliği oturularak çalınmasıdır. Oturulan taburenin piyanodan uygun bir uzaklıkta olması gerekmektedir. Oturuş pozisyonunda sırt dik, omuz ve kollar paralel şekilde olması gerekmektedir. Bu pozisyonu bozmadan taburenin uç kısmına, klavyeye ne çok yakın ne çok uzak olacak şekilde oturulması gerekmektedir. Klavyeye yakın oturmak hareket gücüne neden olurken, uzak oturmak ise dirseğin doğal duruşunun dışına çıkarak kolların havada asılı kalmasına, yorulmasına ve omuzlara fazladan yük yüklenmesine neden olmaktadır.

Piyano önünde oturulacak taburenin yüksekliği önemli bir unsurdur. Tabure yüksekliği doğru ise, önkol ve dirsekler klavye ile aynı hizada olup, dirsekler vücuda herhangi bir baskı yapmayacaktır. Taburenin alçak olması dirseklerin klavye seviyesinden aşağıya düşmesine, parmakların hareketlerinin zorlanmasına ve kolların ağırlığına ağırlık binmesine neden olurken, yüksek olması ise, çalışın sertleşmesine ve iyi bir ton elde edememeye neden olacaktır. Oturuşla ilgili dikkat edilmesi gereken diğer bir nokta da taburenin tümüne değil yarısına oturulması gerekmektedir. Böylelikle kollarla birlikte vücut hafifce öne eğilebilecek ve bedensel olarak özgür hareket edilebilecektir. Bu da ince ve kalın seslerle çalışıldığında dirseklerin hareketinin rahat olmasını sağlayacaktır.

Piyano çalımı sırasında, vücudun eksenini ile dirsek arasında 90°'lik açı bulunması gerekmektedir. Bu sırt, ön kol ve omuzlarda sağlık sorunu yaratmamak açısından önemlidir. Piyano çalarken sağ bacak sağ pedala yakın, sol ayak tabanı yere değdirilmeden geride tutulması gerekmektedir.

Piyano çalımı esnasında, elin tuşlar üzerinde doğru konumlandırılması önemlidir. Bugün günümüzde konumlandırmayla ilgili Chopin'in el konumu tanımlaması kullanılmaktadır. Chopin'e göre parmaklar, piyano üzerinde mi, fa diyez, sol diyez, la diyez, si diyez tuşlarına basacakmış gibi yerleştirilmesi gerekmektedir. Buna göre el, avucun içinde yuvarlak bir cisim tutuyormuş gibi, baş

parmak doğal pozisyonunda ve diğer parmaklar hafifçe içe kıvrılmış durumda konumlandırılması gerekmektedir. El ve parmaklar bu şekilde konumlandırıldığında 2. ve 5. parmaklar beyaz tuşların tam ortasına getirilmeli ve diğer parmakların kendiliğinden yerleşmesi gerekmektedir. El dengesi doğru bir şekile kurulamazsa bilek ve kolda kasılmalar meydana gelebilmektedir(Aydiner, 2004; Ercan, 1994).

Oturuş, duruş ve tutuş davranışlarının doğru yapılmaması durumunda piyano çalarken veya çalma sonrasında omuzda, boyunda, sırt bölgesinde, ellerde, parmaklarda, bileklerde, dirseklerde ağrı ve karıncalanmalar meydana gelebilmektedir. Bunların oluşmaması için duruş, oturuş,tutuş davranışlarının doğru şekilde yapılması ve kasın beyinden gelen emirleri yerine getirebilecekte gevşeklikte bulunması gerekmektedir (Aydiner, 2004).

Öğretmen, öğrencinin duruş, tutuş, oturuşuna dikkat etmeli, öğrenciye bu davranışları yönünden yol göstermesi gerekmektedir. Her kişinin el yapısının farklı olabileceği göz önünde bulundurularak, el yapısına uygun olmayan pozisyonlar için öğrencileri zorlamaması gerekmektedir(Ercan, 1994).

Piyano çalmaya başlamadan önce piyano başında bedensel ısınma-gevşeme hareketleri yapılarak; kasların iç ısı arttırılmalı, esneklik geliştirilmeli, eklemlerin hareket yelpazesi geliştirilmeli ve kas zedelenmeleri önlenmelidir. Bu yapılan hareketler sonunda el, bilek, kol, parmak gerdirmeleri ile gevşeme egzersizleri de yapılması gerekmektedir (Aydiner, 2004).

Lisans eğitimine yeni başlayan öğrencilerde oturuş-duruş ve tutuşla ilgili sorunlarla karşılaşıldığından çalışmada müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitiminin başlangıcında bu konuyla ilgili karşılaştıkları sorunları irdelemeyi hedefledik.

2.5.2.1. Oturuş, Duruş ve Tutuş Yanlışlıklarından Kaynaklanan Bedensel Rahatsızlıklar

Piyano çalımı esnasında dikkatsizlik ve bilinçsizlik nedeniyle yapılabilen oturuş, duruş, tutuş yanlışlıkları, bedensel aktiviteyi zorlayacak yoğun çalışma saatleri, aralıksız yapılan çalışmalar, hep aynı duruş pozisyonunda çalma, aniden çalışma süresini iki katına çıkarma gibi nedenlere bağlı olarak fiziksel rahatsızlıklar gelişebilmektedir. Normal hareket düzeninde kas ve kemik dokuları içerisinde

mikroskobik hasarlar meydana gelebilmektedir. Ancak vücut kapasitesini zorlayan, yoğun ve aralıksız çalışma koşullarında mikroskobik hasarlar onarılamayıp, akut rahatsızlıklara neden olmaktadır(Çimen, 2003).

Çalgı çalınırken, vücut doğal duruşuna aykırı bir pozisyona girmekte ve bunun sonucunda fiziksel gerilim meydana gelmektedir. Çalgı tekniğinin esaslarından biri gerginliğin yok edilmesidir. Çalgı tekniğinde, birbirine zıt olan kaslardan biri kasıldığında, ona zıt olan diğer kas da kasılarak ona eşlik eder(Şen, 1999).

Çalgı çalarken, bir kas kasılırken, diğer kas aynı anda gevşeyerek uzar ve hareketi sağlar. Gevşeyen kas, sürekli gergin pozisyonda kalacak olursa hareket engellenmektedir. Hareketin engellenmesi sonucunda çeşitli fiziksel rahatsızlıklar ortaya çıkabilmektedir(Çimen, 2003).

Çalgıyı çalmada etkin olarak kullanılan yapılarda ağrı, yanma, sertlik, güçsüzlük, uyuşma, karıncalanma, şişme, nesnelere tutmada güçlük, ellerde zayıflık hissi, çalışma sırasında veya sonrasında ağrı, boyundan kollara doğru yayılan ağrı, çalma sırasında parmaklarda soğukluk, boyun ve kollarda sınırlı hareket, bedensel görünüm bozuklukları meydana gelebilmektedir. Aşırı kullanım sendromu(overuse syndrome), tendinitis, yanlış kullanım sendromu(misuse syndrome), karpal tünel sendromu, torasik çıkış sendromu(toracic outlet syndrome), fokal distoni(focal dystonia), sinir sıkışmaları, kubital tünel sendromu, tetik parmak(trigger finger), bursit gibi iskelet sistemini etkileyen bedensel rahatsızlıklar gelişebilmektedir(Çimen, 2003; Yağışan, 2004).

a)Aşırı Kullanım Sendromu(Overuse Syndrome)

Aşırı Kullanım Sendromu, 1986'da Lederman-Colabrese ve Fry tarafından dokuların anatomik ve fizyolojik sınırlarının üzerinde zorlanması sonucunda ortaya çıkan akut veya kronik hasar olarak tanımlanmaktadır(Özel ve Köksal, 1994). Ağrı, sorunlu bölgede hassasiyet ve şişme, gerginlik, yorgunluk, kızarıklık, sıcaklık ve ligamentlerde fonksiyon bozukluğu gibi belirtiler görülmektedir. Çalışmaların azaltılması veya tamamen durdurulması ile belirtiler ortadan kalkmakta, doktor kontrolünde uygulanan ilaç tedavisi de iyileşme sürecini hızlandırmaktadır (Çimen, 2003).

Müziyenlerde bu sendromun gelişiminde; genetik yapı, müziyenin tekniği ve çalma yoğunluğundaki artış rol oynamaktadır. Bu sendromdan korunabilmek için çalışma kapasitesini zorlayacak yoğunlukta çalışmaktan kaçınılmalı ve yorgunluk başlamadan çalışmaya kısa süreli aralar verilmesine dikkat edilmesi gerekmektedir (Aydiner, 2004 ;Yağışan,2004).

b) Yanlış Kullanım Sendromu(Misuse Syndrome)

Hatalı vücut pozisyonu ve yanlış çalgı tekniği nedeniyle oluşan hareketlere bağlı olarak oluşan rahatsızlık olarak tanımlanmaktadır. Yanlış teknik vücutta fiziksel gerilimlere neden olmaktadır. Bulgular aşırı kullanım sendromuyla benzerlik göstermektedir. Çalışmaların azaltılması veya ara verilmesi ile ağırlı dönem geçmesi beklenmektedir. Ağırlı dönem geçer geçmez, çalgı tekniği gözden geçirilerek yanlış pozisyonların düzeltilmesi gerekmektedir(Çimen, 2003). Bu sorunların yaşanmaması için, piyano eğitiminin başlangıcından itibaren öğrencilere doğru duruş, tutuş ve oturuş pozisyon davranışlarının kazandırılması gerekmektedir.

c)Tendinitis

Tendinitis, kas tendonlarında meydana gelen iltihaplanma olarak tanımlanmaktadır. Tendonlar kasları kemiklere bağlayan, dayanıklı ve elastiki yapılardır. Tendonlar, içinde buldukları kılıflardaki sıvı yardımıyla hareketi sağlarlar. Sık tekrarlayan hareketler sonucunda, kasın yüksek gerilimde çalışmasına bağlı olarak tendonlar yırtılıp, zedelenebilmektedir. Başlıca belirtileri, hareket ettikçe artan ağrı ve oluşan sertlik hissidir (Çimen, 2003; Yağışan, 2004).

Müziyenlerde tendinitis genellikle bilek, dirsek ve parmaklarda keskin ağrılar şeklinde görülmektedir. Bazı tendinitisler dinlenme, buz, masaj gibi yöntemler ile iyileşebilirken, bazen de cerrahi müdahale gerektirebilmektedir(Yağışan, 2004). Tendon hastalıklarından korunabilmek için, çalgı çalmaya başlamadan önce ısınma ve sonrasında gevşeme hareketleri yapılması gerekmektedir(Aydiner, 2004).

d)Karpal Tünel Sendromu (Carpal Tunnel Syndrome)

Koltuk altından çıkan üç sinir ağından, ortada yer alan median sinirinin bilekteki kemikler arasında bulunan karpal tünelinden geçerken sıkışması sonucunda meydana gelen bir rahatsızlıktır. El bileğinden başlayarak ön kol ve omuzlara doğru yayılan ağrı, küçük parmak dışındaki parmaklarda karıncalanma, yanma ve kas kuvvetinde azalma gibi belirtiler göstermektedir. Genellikle tıbbi tedavi ile iyileşme sağlanmaktadır (Aydiner, 2004; Çimen, 2003).

Karpal Tünel Sendromu, müzisyenlerde sık rastlanılan bir rahatsızlıktır. Akı tarafından yapılan bir çalışmaya göre senfoni orkestrası sanatçılarının %75'inde çeşitli kas ve iskelet zedelenmelerine rastlanmıştır. Piyano, keman, gitar ve vurmali çalgı çalanlarda bu sendroma yakalanma riski oldukça yüksektir. Çalarken, parestezi, elde zayıflık, kontrol kaybı gelişebilmektedir(Akı, 1995). Bu sendromdan korunmak için, performans öncesinde kasların ısınması, gerilmesi ve çeşitli egzersizlerin yapılması gerekmektedir.

e)Fokal Distoni(Focal Dysonia)

Ellerde bulunan zıt kasların(agonistik ve antagonistik) uygunsuz şekilde kasılmasıyla ortaya çıkan bir hareket sorunudur.Meslek krampı, müzisyen krampı veya piyanist krampı olarak da tanımlanmaktadır.

Çalgı çalma sırasında koordinasyon sorunlarının yaşanmasıyla birlikte hızlı, zorlu ve kuvvetli parmak hareketi gerektiren pasajların çalınmasında parmaklarda gerilme, istem dışı bükülme ya da açılmaları neden olmaktadır. Enstürmanın kontrolünü sağlayan hareketlerde bozulmalar meydana gelmektedir. Özellikle piyanistlerin 4. ve 5. parmaklarında kontrol edilemeyecek şekilde kıvrılmalar meydana gelerek, kontrol sorunları oluşmaktadır (Çimen, 2003; Yağışan, 2004).

f) Torasik Çıkış Sendromu(Torasic Outlet Syndrome)

Boynun alt kısmındaki oyuk ve köprücük kemiğinin arkasında yer alan, torasik çıkışlardaki ana sinir liflerinden herhangi birinin veya damarlardan birinin sıkışması sonucunda üst organlarda belirti gösteren bir hastalıktır. Omuz bölgesinde bulunan damar ve sinirlerin baskısı sonucunda kaburga ve göğüste bulunan kaslar arasında kireçlenmeler meydana gelmektedir. Kollarda, ellerde, omuzlarda ağrı,

karıncalanma, kas zayıflığı, uyuşukluk, kol kası krampları, hissizlik gibi belirtiler göstermektedir(Özcan, 2002; Yağışan, 2004).

g) Bursit

Eklemlerin yan taraflarında bursa adı verilen bir veya birden fazla kesecik yer almaktadır. Bu kesecikler, yanında bulunduğu eklem, onu saran kas ve tendonlar arasında yastık görevi görmektedir. Bursa kesecikler, aşırı sürtünme sonucunda pürüzlenebilmekte ve ağrılı, iltihaplı, sıvı dolu hale gelmektedir. Bu keseciklerin iltihaplanmasına bursit adı verilmektedir.

Bursit ve tendinit birbiri ile belirti açısından çok fazla benzerlik göstermektedir. Her iki rahatsızlıkta da ağrı ve hareket ettikçe artan sertlik mevcuttur. Bu iki birbirine benzer rahatsızlık genellikle geçici olmakla birlikte, tekrarlayıcı hale de dönüşebilmektedir.

Müzisyenlerde aşırı çalışma ve yanlış teknik nedenlerinden ötürü sık rastlanmaktadır. Bursit çalışma saatlerinin azaltılması veya tekniksel kaynaklı ise tekniğin yeniden gözden geçirilmesi ile birlikte ortadan kalkmaktadır(Çimen, 2003).

h)Kubital Tünel Sendromu(Cubital Tunnel Syndrome)

Dirsekte yer alan ulnar sinirine yapılan baskı sonucuyla meydana gelen ve küçük parmağa doğru hareket eden ağrı olarak tanımlanan bir rahatsızlıktır(Yağışan, 2004).

ı) Tetik Parmak(Trigger Finger)

Ellerdeki gerici tendonların kalınlaşarak, tendon kılıfı içerisinde sıkışması olarak tanımlanan bir rahatsızlıktır. Bulguları; parmaklarda ağrı, germe-gevşetme sırasında tutulma ve kaskatı kesilme meydana gelmektedir. Bükülen parmağı düzeltmek için diğer ele ihtiyaç duyulmaktadır. Tedavisi tıbbi yöntemlerle yapılmaktadır(Çimen, 2003).

2.5.3. Deşifreye İlgili Karşılaşılan Sorunlar

Deşifre, ilk kez karşılaşılan bir müzik eserinin hazırlıksız olarak okuma ve çalma olarak tanımlanmaktadır. Doğru nota çözme yeteneği olarak kabul edilen

deşifre, piyano eğitimi süresince kazandırılması gereken en önemli unsurlardan birisidir(Özer ve Yiğit, 2011) Deşifre becerisi, hızlı ve doğru nota okumaya ve müziği öğrenmeye yardımcı olmakla birlikte, öğrenciye daha geniş repertuar oluşturma, piyano edebiyatını daha yakından tanıma, teknik, stil ve yorum geliştirme gibi meslek hayatı için temel bir kaynak oluşturur(Çimen, 1995; Kupana, 2012).

Deşifre, öğrencinin zekası, yeteneği ve müzisyenliği ile ilişkili olup kişiden kişiye farklılık gösterebilmektedir. Bunun yanı sıra, doğru öğretim programı ve sistemli bir çalışma ile öğrencinin deşifre becerisi geliştirilebilmektedir(Çimen, 2001).

Deşifre, çalma ve çalışma deşifresi olarak ikiye ayrılmaktadır. Çalma deşifresi; bulunulan seviyeden daha aşağı seviye bir parçanın normale yakın tempoda, minimum hata ile çalınması olarak tanımlanmaktadır. Yanlış basılan sesler göz ardı edilerek geriye dönülmemeli, aksine çalınmakta olan notadan daha ileri notalar okunması gerekmektedir. Çalışma deşifresi ise; seviyeyi zorlayarak ilerlemek amacıyla seçilen eserlerin, doğru nota, doğru tartım ve doğru parmak numaralarına dikkat edilerek çalınması olarak tanımlanmaktadır. Çalma deşifresinden farklı olarak, yavaş çalışılmalı, nota, tartım ve parmak numara hatalarına dikkat etmek gerekmektedir(Küçük, 1994).

Deşifre yapan müzisyende iki temel özellik olması gerekmektedir. Müzisyenin yazılı bir notayı gözen geçirebilmesi için okuma becerisinin, bir de müzisyenin parmaklarını çalgı üzerinde doğru yerde ve doğru zamanda kullanabilmesi için mekanik becerisinin bulunması gerekmektedir. Deşifre yapacak olan müzisyen, parçanın formunu tespit edebilmeli, eser içerisindeki değiştirici işaretleri fark edebilmeli, el davranışlarını zihninde canlandırabilmelidir. Müzisyen ne kadar çok deşifre çalışması yapar ise, nota okumada o kadar çok hız ve akıcılık kazanmaktadır.

Müzisyenin deşifre parçasını çalmaya başlamadan önce bazı unsurlara dikkat etmesi gerekmektedir. Eseri çalmaya başlamadan önce; değiştirici işaretlere, eserin tonuna, ölçü değeri ve temposuna, parmak numaralarına dikkat edilmesi ve parçanın formunun müziksel açıdan incelenmesi gerekmektedir. Deşifre sırasında ellere bakmadan çalmaya özen gösterilmeli ve eser çalarken el ve göz koordinasyonunun

sağlanması gerekmektedir. Müzisyenler bu noktalara dikkat ederek daha kolay deşifre eserleri çözümlayebilmektedirler.

Piyano eğitiminde iyi deşifre yapabilmek için hem iyi bir okuyucu hem de esere konsantre olarak odaklanmak gerekmektedir. Eseri çözümlenmede armoni bilgisi çok önemli bir unsur olmakla birlikte, yeterli ve pratik armoni bilgisine sahip olan kişi, notalara daha hızlı adapte olabilmekte ve eseri çözümlerken daha az zorlanmaktadır(Kurtuldu, 2014).

2.5.4. Notasyonla İlgili Karşılaşılan Sorunlar

Piyano eğitiminde nota okuyabilmek çok önemli bir unsurdur. Doğru ve olması gerektiği gibi nota okuyabilen öğrenci başarılı bir şekilde piyano çalabilmektedir(Çimen, 1995). Kolay nota okuyabilmek için kullanılan en temel yöntem bonadır. Bona; notaları isimleri ve süreleri ile okuma yöntemidir.Bona çalışmaları, nota okuma hızını arttırarak nota okumayı kolaylaştırmaktadır. Nota eğitiminin başlangıcında, öğretmen çalarken öğrenciye elle vuruşlar yaptırmalı, sesli olarak saydırmalı, müzikal çizgileri takip ettirmeli, ve öğretmen tarafından yapılan bilinçli hatalar buldurularak nota bilgisi geliştirilmelidir(Ercan, 1996).

Müzisyen eseri çalmaya başlamadan önce parçayı inceleyerek, temel yapıları tespit ederek hafızaya alması gerekmektedir. Eserde yer alan temel yapıları fark edebilmek, iyi bir armonik, melodik ve ritmik bilgi gerektirmektedir. Müzisyen nota okumaya başlamadan önce; eserde yer alan anahtarları isimlendirmeli ve bir anahtardan diğer bir anahtara geçişlerin yerlerini hafızaya kaydetmesi gerekmektedir. Ayrıca eser içerisinde yer alan değıştirici işaretleri doğru tanıyarak çalma sırasında bu işaretleri doğru kullanarak çalabilmesi gerekmektedir.

Notayı okumayı zorlaştıracı ve paralelinde çalmayı zorlaştıracı çeşitli nedenler vardır. Bunların en başında nota bilgisi eksikliği gelmektedir. Bunu aşmanın tek yolu, nota bilgisi gözden geçirilerek bu eksikliğin klavye armonisi ile giderilmesidir. Ritim nota okurken karşılaşılan en zor problemlerdendir. Öğrenci, notayı okumadan önce ritmi sayarak hissetmelidir. Öğrencinin gözleri sürekli ileriye bakmalı, notaları grup halinde, akorları ise aşağı sestten yukarı sese doğru okuması gerekmektedir. Nota okurken bütünlük ve süreklilik sağlanması gerekmektedir. Tüm bunlara dikkat

edilerek notasyonla ilgili karşılaşılan sorunlar aşılabilmektedir(Gökbudak, 2005; Yazıcı, 2013).

2.5.5. Yorumlama İle İlgili Karşılaşılan Sorunlar

Eseri yorumlama, çalınan eserin müziğini hissederek, belirli ses kümelerini beyinde tasarlayarak bu tasarımı enstürmana uygulayabilme becerisi olarak tanımlanmaktadır.Yorumlama yeteneğini geliştirebilmek için sürekli çalışmak gerekmektedir.

Yorumlama becerisi, çalınacak eserde belirtilen terimlerin doğru algılanarak, enstürmana doğru aktarılmayı ifade etmektedir. Eserde belirtilen en ufak ritim, ses, nüans yanlışı eserin bozulmasına neden olacaktır. Bu gibi sorunların yaşanmaması için öğretmene önemli görevler düşmektedir. Öğretmen öğrencinin eseri öngörüldüğü şekilde yorumlayabilmesi için öğrenciye hız terimleri, gürlük terimleri, müzikal ifadeler gibi temel müzikal teknik bilgileri kazandırması gerekmektedir. Öğrenciye ritim hızını yakayabilmesi için metronom kullanma davranışı kazandırılmalıdır. Bu teknik özelliklere dikkat edilerek yorumlama becerisi geliştirilebilmekte ve oluşabilecek hatalar ortadan kaldırılabilir.

Piyano eğitiminde öğrenme düzeyinin yetersiz bulunduğu teknik davranışlar, oturuş, duruş, tutuş yanlışıkları, deşifre yapma, parmak numaralarına uyarak çalma, hız ve gürlük terimlerine uyarak çalma, temel ritim kümelerini doğru çalma konularındaki hataların farkına varılarak çözüm üretilmesi ve doğru davranışların kazandırılması gerekmektedir(MEB, 2006b; Yazıcı, 2013).

Lisans eğitimine yeni başlayan müzik öğretmeni adaylarının piyano dersinde teknik, oturuş-duruş-tutuş, deşifre yapma, notasyon ve yorumlama ile ilgili konularda sorunlar yaşadığı bilinmektedir. Bu çalışma ile Kuzey Kıbrıs'ta lisans eğitimine yeni başlayan müzik öğretmeni adaylarının piyano ile ilgili karşılaştıkları sorunları irdelemeyi hedefledik.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, betimsel bir araştırmadır. Araştırmada, Kuzey Kıbrıs'ta müzik öğretmeni yetiştiren üniversitelerde müzik öğretmenliği programında başlangıç seviyesi piyano eğitimi alan öğrencilerin piyano eğitimi sırasında karşılaştıkları sorunların saptanabilmesi ve piyano dersine yönelik tutumlarının incelenebilmesi için ilgili literatürler incelenmiş ve araştırma türü olarak tarama modeli kullanılmasına karar verilmiştir.

Karasar(2005), tarama modelini “Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey yada nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışır” şeklinde tanımlamıştır.

Araştırmada elde edilecek nicel verilerin istatistiksel çözümlenmesi doğrultusunda araştırmanın genel görünümünü elde etmek amacıyla anket yöntemi ve tutum ölçeği uygulanmıştır.

3.2.Evren ve Örneklem

3.2.1.Evren

Araştırmanın evrenini; 2015-2016 öğrenim yılında Kuzey Kıbrıs'da kurulu Yakın Doğu Üniversitesi ve Doğu Akdeniz Üniversitesi'nin müzik öğretmenliği bölümlerinin 1. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

3.2.2.Örneklem

Araştırma evreninin tamamına ulaşılması zaman, maliyet ve kontrol bakımından güç olacağından dolayı araştırmada çalışma evrenini temsil edecek şekilde evrendeki her bireyin örnekleme seçilme şansı birbirine eşit ve birbirinden bağımsız olacak şekilde basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak örneklem seçilmiştir(MEB, 2011). Buna göre basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle belirlenen

51 öğrenci çalışmaya dahil edilmiştir. Bu öğrencilerin 30'u Doğu Akdeniz Üniversitesi'nden, 21'i Yakın Doğu Üniversitesi'nden seçilmiştir. Toplam 51 öğrencinin 26'sı üniversiteden önce piyano eğitimi alırken, 25'i ilk kez üniversitede piyano eğitimi almaktadır.

3.3. Veri Toplama Tekniği

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket formları kullanılmıştır. Anket formunda, öğrencilerin kişisel bilgileri, başlangıç seviyesinde piyano eğitiminde karşılaşılan sorunları ve piyano dersine yönelik tutumlarının saptanması amacıyla yöneltilmiş sorular 3 bölüme ayrılmıştır. Kişisel bilgiler ve başlangıç seviyesinde piyano eğitiminde karşılaşılan sorunlara yönelik anket, uzman görüşleri alınarak ve alt problemlere yönelik literatür taramaları yapılarak araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Piyano dersine yönelik tutumların saptanması amacıyla da Feyza Sönmezöz(Sönmezöz, 2014) tarafından geliştirilip uyarlanan “Piyano Dersi Tutum Ölçeği” kullanılmıştır.

Ekiz (2007), anketin tanımını “Herhangi bir konuda durum saptaması yapmak amacıyla bu grubu oluşturan kişilerin bilgilerini, görüşlerini ve tutumlarını ortaya çıkarmak için hazırlanan veri toplama aracıdır” şeklinde yapmıştır(s.146).

Araştırmacı tarafınan geliştirilen anket ve Sönmezöz tarafından geliştirilen tutum ölçeği, Yakın Doğu Üniversitesi, Doğu Akdeniz Üniversitesi Müzik öğretmenliği programında 1. sınıf başlangıç seviyesi piyano eğitimi alan öğrencilere uygulanmıştır.

Araştırma verilerinin toplanabilmesi için, Yakın Doğu Üniversitesi ve Doğu Akdeniz Üniversitesi'ne yazılı bilgi verilerek ve gerekli izin yazıları alınmıştır(EK-2).

Anket formu araştırma örnekleminde yer alan öğrencilere araştırmacı tarafından elden ulaştırılmış ve araştırmanın amaçları konusunda öğrencilere bilgi verilmiştir. Öğrencilerin formu dikkatli ve samimi bir biçimde yanıtlamaları amacıyla, araştırmanın gizliliği ve öğrencilere ait kişisel bilgilerin 3.'ncü şahıslar ile paylaşılmayacağı konusunda bilgi verilmiştir (EK-3).

3.3.1. Kişisel Bilgiler

Tanıtıcı bilgiler bölümünde yer alan sorular araştırmacı tarafından belirlenmiş olup, öğrencilerin cinsiyet, yaş gibi tanıtıcı özelliklerini ve piyano çalma süreleri, başka bir enstrüman çalma durumları gibi özelliklerini belirlemeye yönelik sorular içermektedir.

3.3.2. Başlangıç Seviyesinde Piyano Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar Anketi

Araştırmanın problem ve alt problemlerine yönelik literatür taraması yapılarak ve uzman görüşleri alınarak, 37 soru içeren Başlangıç Seviyesinde Piyano Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar Anketi hazırlanmıştır. 37 sorunun 11'i teknikle ilgili karşılaşılan sorunlara, 9'u oturuş-duruş-tutuşla ilgili karşılaşılan sorunlara, 9'u deşifre ile ilgili karşılaşılan sorunlara, 4'ü notasyonla ilgili karşılaşılan sorunlara ve 4'u yorumlama ile ilgili karşılaşılan sorunlara yöneliktir. Bu anket, uzman görüşleri alınarak geliştirilmiştir. Soruların değerlendirilmesi "Evet", "Hayır" şeklinde yapılmıştır.

3.3.3. Piyano Dersi Tutum Ölçeği

Öğrencilerin piyano dersine yönelik tutumlarının belirlenmesi amacıyla, 2013 yılında Yalçınkaya ve Eldemir(Yalçınkaya ve Eldemir, 2013) tarafından geliştirilen "Bireysel Çalgı Tutum Ölçeği"nin 2014 yılında Feyza Sönmezöz(Sönmezöz, 2014) tarafından bireysel çalgı dışında piyano çalgı dersine uyarladığı "Piyano Dersi Tutum Ölçeği" kullanılmıştır.

2013 yılında Yalçınkaya ve Eldemir(Yalçınkaya ve Eldemir, 2013) tarafından geliştirilen "Bireysel Çalgı Tutum Ölçeği"nin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı 0.947, geçerliliğinin saptanması için yapılan Kaiser-Meyer-Olkin değeri 0.96 olarak bulunmuş ve bu ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğu belirtilmiştir. Bu ölçek, Sönmezöz (Sönmezöz, 2014) tarafından bireysel çalgı dışında piyano çalgı dersine uyarlanıp "Piyano Dersi Tutum Ölçeği" olarak kullanıldığında, yapılan iç tutarlılık testi sonucunda ölçeğe ilişkin Cronbach Alfa katsayısının 0,942 olduğu tespit edilmiştir. "Lisans Eğitimine Yeni Başlayan Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Dersine İlişkin Tutumlarının ve Karşılaştıkları Sorunların Değerlendirilmesi" başlıklı bu çalışmada ise, yapılan test sonucunda ölçek geneline ait Cronbach Alfa katsayısı

0,91 olarak hesaplanmıştır. Buna göre ölçek, öğrencilerin piyano dersine yönelik tutumlarının saptanmasında güvenilir bir ölçme aracı olarak kabul edilmiştir.

Ölçekte, 5'li likert derecelendirmeye hazırlanmış 12 olumlu ve 6 olumsuz olmak üzere toplam 18 önerme yer almaktadır. Ölçekte bulunan olumlu önermelere verilen yanıtları “kesinlikle katılıyorum=5 puan” , “katılıyorum=4 puan” , “kararsızım=3 puan”, “katılmıyorum=2 puan” ve “kesinlikle katılmıyorum=1 puan” olacak şekilde puanlanırken, olumsuz önermelere verilen yanıtlar 1'den 5'e doğru ters şekilde puanlanmıştır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 18, en yüksek puan ise 90'dır. Ölçekten alınan yüksek puan, piyano dersine yönelik tutumun olumlu olduğunu ifade etmektedir.

3.4.Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan soru formundan elde edilen bilgiler elektronik ortalama aktarılarak, Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 21.0 paket programıyla analiz edilmiştir.

Öğrencilerin kişisel bilgilerine göre dağılımı frekans analizi ile belirlenmiş ve sonuçlar frekans dağılım tabloları ile gösterilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin başlangıç seviyesinde piyano eğitiminde karşılaştıkları sorunların dağılımı ve piyano dersi tutum ölçeğinde yer alan önermelere vermiş oldukları yanıtların dağılımı frekans analizi ile saptanmıştır. Ayrıca öğrencilerin piyano dersi tutum ölçeğinde yer alan önermelerden aldıkları puanlara ait ortalama değerler verilmiştir. Önermelerden alınan puanları değerlendirmek için 5'li likert tipte ölçekler için kullanılan ve aşağıda detayları verilen puan skalası kullanılmıştır.

1. Kesinlikle Katılmıyorum	1.00–1.79
2. Katılmıyorum	1.80–2.59
3. Kararsızım	2.60–3.39
4. Katılıyorum	3.40–4.19
5. Tamamen Katılıyorum	4.20–5.00

Öğrencilerini piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları toplam puanlara ilişkin ortalama, standart sapma, en küçük ve en büyük değer gibi tanımlayıcı istatistikler verilmiştir.

Öğrencilerin çeşitli özelliklerine göre piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılmasında kullanılacak hipotez testlerinin belirlenmesi amacıyla, tutum puanlarının normal dağılıma uyumu incelenmiştir. Yapılan Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilks testleri ve incelenen QQ plot, çarpıklık ve basıklık değerleri sonucunda veri setinin normal dağılıma uyduğu belirlenmiştir. Ayrıca varyansların homojenliği Levene Testi ile test edilmiş ve varyansların homojen olduğu saptanmıştır. Buna göre karşılaştırmalarda parametrik hipotez testleri kullanılmıştır.

Öğrencilerin tanıtıcı özelliklerine göre ölçek puanlarının karşılaştırılmasında parametrik hipotez testleri olan bağımsız örneklem t testi ve Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Bağımsız değişkenin iki kategoriden (cinsiyet vb.) oluşması halinde bağımsız örneklem t testi, ikiden fazla kategoriden oluşması halinde (piyano çalma süresi vb.) ise Analizi (ANOVA) kullanılmıştır.

Anlamlılık seviyesi olarak 0,05 kullanılmış olup, $p < 0,05$ olması durumunda anlamlı farklılığın olduğu, $p > 0,05$ olması durumunda anlamlı farklılığın olmadığı belirtilmiştir.

3.5. Araştırmada Etik

Araştırılması gereken konuya uygun tüm literatür taramaları tamamlandıktan sonra Yakın Doğu Üniversitesi Müzik Öğretmenliği ve Doğu Akdeniz Üniversitesi Müzik Anabilim Dalı başkanlarından bölümlerinde anketi ve tutum ölçeğini uygulayabilmek için izinler alınmıştır. Alınan izinlere göre anket, 2015-2016 öğretim yılı bahar döneminde 1. sınıf başlangıç seviyesi piyano eğitimi alan ve ankete katılmak isteyen öğrencilere uygulanmıştır. Araştırma kapsamında uygulanan anket ve ölçek için üniversite öğrencilerinden görüş alınmadan önce Doğu Akdeniz Üniversitesi etik kurulundan etik kurul raporu alınarak uygulama yapılmıştır(Bknz Ek-2, syf. 65)

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, Kuzey Kıbrıs'ta müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda başlangıç seviyesinde piyano eğitimi alan öğrencilerin piyano eğitimi sırasında karşılaştıkları sorunlarına ve piyano dersine yönelik tutumlarına yönelik bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 4.1. Öğrencilerin kişisel bilgilerine göre dağılımı

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Yaş Grubu		
20 yaş ve altı	32	62,75
21 yaş ve üzeri	19	37,25
Cinsiyet		
Kadın	19	37,25
Erkek	32	62,75
En son mezun olunan okul türü		
Güzel sanatlar/Konservatuvar	14	27,45
Fen lisesi/Anadolu Lisesi/Kolej	8	15,69
Genel lise	20	39,22
Meslek Lisesi	9	17,65
Üniversite		
Yakın Doğu Üniversitesi	21	41,18
Doğu Akdeniz Üniversitesi	30	58,82
Piyano çalma süresi		
1 yıl altı	12	23,53
1 yıl	16	31,37
1 yıl üzeri	23	45,10
Üniversiteden önce		
piyano eğitim alma durumu		
Alan	26	50,98
Almayan	25	49,02
Piyona dışında başka bir enstrüman çalma durumu		
Çalan	49	96,08
Çalmayan	2	3,92
Ailede yada çevrede müzikle uğraşan bireyler olması durumu		
Olan	31	60,78
Olmayan	20	39,22
Toplam	51	100,00

Tablo 4.1.'de araştırma kapsamına alınan öğrencilerin kişisel bilgilerine göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4.1. incelendiğinde araştırmaya dahil edilen öğrencilerin %62,75'inin 20 yaş ve altı, %37,25'inin 21 yaş ve üzeri yaş grubunda olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin yaş ortalaması $20,35 \pm 2,31$ 'dir. Öğrencilerin %37,25'i kadın ve %62,75'i erkektir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %27,45'i güzel sanatlar lisesi mezunu, %15,69'u fen lisesi / anadolu lisesi / kolej mezunu, %39,22'si genel lise ve %17,65'i meslek lisesi mezunudur. Öğrencilerin %41,18'i Yakın Doğu Üniversitesi'nde %58,82'si ise Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde öğrenim görmektedir. Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin piyano çalma süreleri incelendiğinde, %23,53'ünün 1 yıl ve altı süredir, %31,37'sinin 1 yıldır ve %45,10'unun 1 yıldan fazla süredir piyano çaldığı saptanmıştır. Öğrencilerin %50,98'i üniversiteden önce piyano eğitimi almış, %49,02'si ise üniversiteden önce herhangi bir piyano eğitimi almamıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %96,08'i piyano dışından başka bir enstrüman çalmaktadır. Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin %60,78'inin ailesinde ya da yakın çevresinde müzikle uğraşan bireyler bulunurken, %39,22'sinin bulunmamaktadır.

Tablo 4.2. Öğrencilerin başlangıç seviyesi piyano eğitiminde karşılaştıkları sorunların dağılımı

	Evet		Hayır	
	n	%	n	%
1-Çalınacak eserin parmak numaralarına uyarım.	11	21,57	40	78,43
2-Yanlış ses basma korkusundan dolayı "bilek" tereddüdü yaşarım.	31	60,78	20	39,22
3-Baskı şiddetini ayarlayamama, parmak sakatlama korkusundan ötürü "dirsek" tereddüdü yaşarım.	35	68,63	16	31,37
4-Eseri çalarken, parmaklarımdaki baskı kontrolsüzlüğü nedeniyle sesin şiddetini ayarlayamam.	33	64,71	18	35,29
5-Bazı seslere tam basmadan "yüzeysel" geçerim.	34	66,67	17	33,33
6-Çalarken, gereksiz hızlanma sonucunda tartımı kontrol edemem.	34	66,67	16	31,37
7-Çalışırken iki eli ayrı ayrı çalışırım.	15	29,41	36	70,59
8-Çalışırken iki eli aynı anda çalışırım.	28	54,90	23	45,10
9-Çalarken, iki el arasında senkronizasyon (zamanlama) sorunu yaşarım.	31	60,78	20	39,22
10-Uzun pasajlarda kasılma problemi yaşamamak için parçayı son derece hafif çalarım.	26	50,98	25	49,02
11-Uzun pasajları çalarken bilek ve dirsek kontrolü her zaman yaparım.	26	50,98	25	49,02
12-Piyano önünde, piyanonun pes ve tiz uçlarına ulaşabilecek ve klavyeyi ortalayacak şekilde otururum.	13	25,49	38	74,51
13-Piyano önünde sırtım dik, omuzlarım ve kollarım paralel olacak şekilde otururum.	12	23,53	39	76,47
14- Piyano çalarken klavyeye çok yakın oturmayı tercih ederim.	29	56,86	22	43,14
15-Piyano çalarken vücudumun eksenleriyle dirsek arasında 90°lik açı bulunmasına dikkat ederim.	30	58,82	21	41,18
16-Piyano çalarken sağ bacağımı sağ pedala yakın tutup, sol ayak tabanımı yere değdirmeden geride tutarım.	27	52,94	24	47,06
17-Piyano çalarken, avucumun içinde yuvarlak bir cisim tutuyormuş gibi elimi konumlandırırım.	18	35,29	33	64,71

Tablo 4.2 Öğrencilerin başlangıç seviyesi piyano eğitiminde karşılaştıkları sorunların dağılımı. (devam)

	Evet		Hayır	
	n	%	n	%
18-Piyano çalmaya başlamadan önce oturduğum taburenin yüksekliğini kendime göre ayarlarım.	23	45,10	28	54,90
19-Piyano çalarken veya çalma sonrasında omuzum, boynum, sırt bölgem, ellerim, parmaklarım, bileklerim ve dirseklerimde ağrı ve karıncalanmalar olur.	37	72,55	14	27,45
20-Piyano çalmaya başlamadan önce piyano başında; bedensel ısınma-gevşeme hareketleri yaparım.	33	64,71	18	35,29
21-Deşifre yapmakta güçlük çekerim.	32	62,75	19	37,25
22-İlk kez karşılaştığım bir eserde notaları esas temposunda okumakta güçlük çekerim.	27	52,94	24	47,06
23-Deşifre yaparken notaları Bas sestten Soprano sese doğru aşağıdan yukarıya okuyarak çözümlerim.	33	64,71	18	35,29
24-Deşifre eserleri çalmaya başlamadan önce değiştirici işaretlere dikkat ederim.	20	39,22	31	60,78
25-Deşifre eserleri çalmaya başlamadan önce eserin tonuna dikkat ederim.	17	33,33	34	66,67
26-Deşifre eserleri çalmaya başlamadan önce parçanın formunu müziksel olarak (ab, aba...) incelerim.	30	58,82	21	41,18
27-Deşifre eserleri çalmaya başlamadan önce ölçü ve tempoyu gözden geçiririm.	17	33,33	34	66,67
28- Deşifre eserleri çalarken ellerime bakmamaya özen gösteririm.	26	50,98	25	49,02
29-Deşifre eserleri çalarken el ve göz koordinasyonuna hakimim.	18	35,29	33	64,71
30-Notaların vuruş ve değerlerini; notaların isimlerini söyleyerek çalışırım.	25	49,02	26	50,98
31-Notaların vuruş ve değerlerini; notaların vuruşlarını söyleyerek çalışırım.	27	52,94	24	47,06
32- Eserdeki değiştirici işaretleri doğru tanıyıp, doğru kullanarak çalabilirim.	18	35,29	33	64,71
33-Eser içerisinde bir anahtardan diğer anahtara geçerek çalabilirim.	22	43,14	29	56,86
34-Piyano çalışırken metronom kullanırım.	36	70,59	15	29,41
35-Eserleri hız terimlerini anlayıp uygun şekilde çalabilirim.	16	31,37	35	68,63
36- Eserleri gürlük terimlerini anlayıp uygun şekilde çalabilirim.	16	31,37	35	68,63
37- Eserleri müzikal ifadelerine uygun şekilde çalabilirim.	16	31,37	35	68,63

Tablo 4.2.'de araştırmaya dahil edilen öğrencilerin başlangıç seviyesi piyano eğitiminde karşılaştıkları sorunların dağılımı verilmiştir.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu “Çalınacak eserin parmak numaralarına uyarım.” , “Çalışırken iki eli ayrı ayrı çalışırım.” , “Piyano önünde, piyanonun pes ve tiz uçlarına ulaşabilecek ve klavyeyi ortalayacak şekilde otururum.” , “Piyano önünde sırtım dik, omuzlarım ve kollarım paralel olacak şekilde otururum.” , “Deşifre eserleri çalmaya başlamadan önce eserin tonuna dikkat ederim.” , “Deşifre eserleri çalmaya başlamadan önce ölçü ve tempoyu gözden geçiririm.” ve “Eserdeki değiştirici işaretleri doğru tanıyıp, doğru kullanarak çalabilirim.” önermelerine hayır yanıtını vermiştir.

Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu “Bazı seslere tam basmadan "yüzeysel" geçerim.” , “Çalarken, gereksiz hızlanma sonucunda tartımı kontrol edemem.” , “Piyano çalarken veya çalma sonrasında omuzum, boynum, sırt bölgem, ellerim, parmaklarım, bileklerim ve dirseklerimde ağrı ve karıncalanmalar olur.” ve “Piyano çalışırken metronom kullanırım.” önermelerine evet şeklinde yanıt vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaklaşık %60'ı “Yanlış ses basma korkusundan dolayı "bilek" tereddüdü yaşarım.” , “Çalarken, iki el arasında senkronizasyon (zamanlama) sorunu yaşarım.” , “Piyano çalarken vücudumun eksenineyle dirsek arasında 90°'lik açı bulunmasına dikkat ederim.” ve “Deşifre yapmakta güçlük çekerim.” önermelerine evet yanıtını vermiştir.

Tablo 4.3. Öğrencilerin piyano dersi tutum ölçeğine verdikleri yanıtların dağılımı

	Kesinlikle		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen		$\bar{x}$			
	Katılmıyorum					Katılıyorum					
	n	%	n	%	n	%	n		%		
1.Piyano dersine istekle çalışırım.	2	3,92	7	13,73	5	9,80	16	31,37	21	41,18	3,92
2.Piyano dersi benim için önemli bir derstir.	1	1,96	4	7,84	4	7,84	15	29,41	27	52,94	4,24
3.Piyano dersinden hoşlanmam.	27	52,94	12	23,53	3	5,88	6	11,76	3	5,88	1,94
4.Piyano dersinden keyif alırım.	4	7,84	1	1,96	6	11,76	18	35,29	22	43,14	4,06
5.Piyano dersi çalma becerilerimi geliştiren bir derstir.	2	3,92	4	7,84	7	13,73	16	31,37	22	43,14	4,04
6.Piyano dersinin boş geçmesi hoşuma gider.	19	37,25	7	13,73	10	19,61	10	19,61	5	9,80	2,50
7.Piyano dersinde kendimi mutlu hissedirim.	1	1,96	2	3,92	10	19,61	22	43,14	16	31,37	3,98
8.Piyano dersine hazırlanarak girerim.	4	7,84	9	17,65	7	13,73	15	29,41	16	31,37	3,59
9.Piyano dersi benim için ilgi çekici değildir.	24	47,06	7	13,73	7	13,73	8	15,69	5	9,80	2,27
10.Piyano dersi mesleki açıdan önemli bir yere sahiptir.	1	1,96	3	5,88	1	1,96	19	37,25	27	52,94	4,33
11.Piyano dersi önemsemediğim bir derstir.	19	37,25	6	11,76	3	5,88	10	19,61	13	25,49	2,84
12.Piyano dersi zevkli bir derstir.	2	3,92	6	11,76	6	11,76	18	35,29	19	37,25	3,90
13.Piyano dersi başarılı olduğum bir derstir.	4	7,84	4	7,84	10	19,61	14	27,45	19	37,25	3,80
14.Piyano dersi müziksel gelişimimi destekleyen bir ders değildir.	28	54,90	9	17,65	2	3,92	5	9,80	7	13,73	2,10
15.Piyano dersi beni tedirgin eder.	14	27,45	14	27,45	10	19,61	9	17,65	4	7,84	2,51
16.Piyano dersini sabırsızlıkla beklerim.	3	5,88	8	15,69	21	41,18	7	13,73	12	23,53	3,33
17.Piyano dersi beni ruhsal açıdan rahatlatır.	6	11,76	7	13,73	8	15,69	16	31,37	14	27,45	3,49
18.Piyano dersi saatlerinin fazla olmasını isterim.	5	9,80	7	13,73	11	21,57	9	17,65	19	37,25	3,59

Tablo 4.3.'de araştırmaya dahil edilen öğrencilerin piyano dersi tutum ölçeğine verdikleri yanıtların dağılımı verilmiştir.

Tablo 4.3. incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin geneli “Piyano dersi benim için önemli bir derstir.” ve “Piyano dersi mesleki açıdan önemli bir yere sahiptir.” önermelerine tamamen katılıyorum yanıtını vermiştir.

Öğrencilerin geneli ölçekte yer alan “Piyano dersine istekle çalışırım.” , “Piyano dersinden keyif alırım.”, “Piyano dersi çalma becerilerimi geliştiren bir derstir.” , “Piyano dersinde kendimi mutlu hissedirim.” , “Piyano dersine hazırlanarak girerim.” , “Piyano dersi zevkli bir derstir.” , “Piyano dersi başarılı olduğum bir derstir.” , “Piyano dersi beni ruhsal açıdan rahatlatır.” ve “Piyano dersi saatlerinin fazla olmasını isterim.” önermelerine katılıyorum şeklinde yanıt vermiştir.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin geneli “Piyano dersi önemsemediğim bir derstir.” ve “Piyano dersini sabırsızlıkla beklerim.” önermelerine kararsızım yanıtını vermiştir.

Araştırmaya dahil edilen öğrenciler genel olarak “Piyano dersinden hoşlanmam.” , “Piyano dersinin boş geçmesi hoşuma gider.” , “Piyano dersi benim için ilgi çekici değildir.” , “Piyano dersi müziksel gelişimimi destekleyen bir ders değildir.” ve “Piyano dersi beni tedirgin eder.” önermelerine katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Tablo 4.4. Öğrencilerin piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları puanlara ait tanımlayıcı istatistikler

	n	Toplam Puan			Madde Puanı		
		$\bar{x}$	s	Min	Max	$\bar{x}$	S
Piyano Dersi Tutum Ölçeği	51	60,96	12,43	29	80	3,81	0,78

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları puanlara ait ortalama, standart sapma, en küçük ve en büyük değer gibi tanımlayıcı istatistikler Tablo 4.4.'te verilmiştir.

Tablo 4.4. incelendiğinde araştırmaya dahil edilen öğrencilerin piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları toplam puan ortalaması $60,96 \pm 12,43$ 'tür. Öğrencilerin ölçekten aldıkları en düşük puan 29 , en yüksek puan ise 80'dir.

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin ölçekten aldıkları madde puan ortalaması incelendiğinde, öğrencilerin ölçek genelinden aldıkları madde puan ortalamasının $3,81 \pm 0,78$ olduğu tespit edilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğrenciler ölçekte yer alan olumlu önermeler katılıyorum, olumsuz önermelere ise katılmıyorum şeklinde yanıt vererek piyano dersine ilişkin olumlu tutum sergilemişlerdir.

Tablo 4.5. Öğrencilerin yaş gruplarına göre piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması

Yaş Grubu	N	$\bar{x}$	s	Min	Max	t	p
20 yaş ve altı	32	60,16	13,79	29	78	-0,60	0,55
21 yaş ve üzeri	19	62,32	9,93	49	80		

Tablo 4.5.'te araştırma kapsamına alınan öğrencilerin yaş gruplarına göre piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları toplam puanların karşılaştırılmasına ilişkin bağımsız örneklem t testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 4.5. incelendiğinde araştırmaya dahil edilen 20 yaş ve altı öğrencilerin piyano dersi tutum ölçeğinden ortalama $60,16 \pm 13,79$ puan aldıkları, 21 yaş ve üzeri yaş grubunda yer alan öğrencilerin ise ortalama $62,32 \pm 9,93$ puan aldıkları saptanmıştır. Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin yaş gruplarına göre piyano dersi tutum ölçeği toplam puanları arasında

istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). 21 yaş ve üzeri yaş grubunda yer alan öğrencilerin ölçekten aldıkları puanlar 20 yaş ve üzeri yaş grubunda yer alan öğrencilere göre daha yüksek olsa da, bu fark istatistiksel olarak anlamlı düzeyde değildir.

Tablo 4.6. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması

Cinsiyet	n	$\bar{x}$	s	Min	Max	t	P
Kadın	19	64,58	10,10	44	78	1,63	0,11
Erkek	32	58,81	13,31	29	80		

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin cinsiyetlerine göre piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları toplam puanların karşılaştırılmasına ilişkin bağımsız örneklem t testi sonuçları Tablo 4.6.'da verilmiştir.

Tablo 4.6.'da verilen bağımsız örneklem t testi sonuçları incelendiğinde, kadın öğrencilerin piyano dersi tutum ölçeğinden ortalama $64,58 \pm 10,10$ puan aldıkları, erkek öğrencilerin ise ortalama $58,81 \pm 13,31$ puan aldıkları tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları toplam puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Kadın öğrencilerin ölçekten aldıkları puanlar erkek öğrencilere göre daha yüksek olsa da, bu fark istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bulunmamıştır.

Tablo 4.7. Öğrencilerin en son mezun oldukları okul türlerine göre piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması

En son mezun olunan okul türü	n	$\bar{x}$	S	Min	Max	F	p
Güzel sanatlar/Konservatuvar	14	60,43	9,72	44	76	0,67	0,57
Fen lisesi/Anadolu Lisesi/Kolej	8	57,38	18,09	29	78		
Genel lise	20	60,60	13,13	33	80		
Meslek Lisesi	9	65,78	8,73	45	73		

Tablo 4.7.'de araştırmaya katılan öğrencilerin en son mezun oldukları okul türlerine göre piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları toplam puanların karşılaştırılmasına ilişkin varyans analizi (ANOVA) sonuçları verilmiştir.

Tablo 4.7. incelendiğinde, araştırmaya dahil edilen güzel sanatlar lisesi mezunu öğrencilerin piyano dersi tutum ölçeğinden ortalama $60,43 \pm 9,72$ puan, fen lisesi/ anadolu lisesi/ kolej mezunu öğrencilerin ortalama $57,38 \pm 18,09$ puan, genel lise mezunu öğrencilerin ortalama $60,60 \pm 13,13$ ve meslek lisesi mezunu öğrencilerin ortalama $65,78 \pm 8,73$ puan aldıkları tespit edilmiştir. Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin en son mezun oldukları okul türlerine göre piyano dersi tutum ölçeği toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$). Meslek lisesinden mezun olan öğrencilerin ölçek genelinden aldıkları toplam puanlar diğer liselerden mezun öğrencilerden daha yüksek olsa da, bu farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı ve öğrencilerin benzer puanlar aldıkları görölmektedir.

Tablo 4.8. Öğrencilerin piyano çalma sürelerine göre piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması

Piyano çalma süresi	n	$\bar{x}$	s	Min	Max	F	p
1 yıl altı	12	59,83	12,79	37	76	0,17	0,85
1 yıl	16	60,19	13,16	33	80		
1 yıl üzeri	23	62,09	12,20	29	78		

Tablo 4.8.'de araştırmaya dahil edilen öğrencilerin piyano çalma sürelerine göre piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları toplam puanların karşılaştırılmasına ilişkin varyans analizi (ANOVA) sonuçları verilmiştir.

Tablo 4.8.'de verilen ANOVA sonuçları incelendiğinde, 1 yıl ve altı süredir piyano çalan öğrencilerin piyano dersi tutum ölçeği genelinden aldıkları toplam puan ortalamasının $59,83 \pm 12,79$ olduğu, 1 yıldır piyano çalan öğrencilerin ölçekten ortalama $60,19 \pm 13,16$ puan aldığı ve 1 yıldan fazla süredir piyano çalan öğrencilerin ise ölçekten ortalama $62,09 \pm 12,20$ puan aldıkları saptanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin piyano çalma sürelerine göre piyano dersi tutum ölçeği puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$). 1 yıldan fazla süredir piyano çalan öğrencilerin piyano dersi tutum ölçeği toplam puan ortalaması, diğer öğrencilere göre daha yüksek olsa da, bu fark istatistiksel olarak anlamlı düzeyde değildir.

Tablo 4.9. Öğrencilerin üniversiteden önce piyano eğitimi alma durumlarına göre piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması

Üniversiteden önce piyano eğitim alma durumu	N	$\bar{x}$	S	Min	Max	t	p
Alan	26	61,23	11,65	29	78	0,16	0,88
Almayan	25	60,68	13,43	33	80		

Araştırmaya alınan öğrencilerin üniversiteden önce piyano eğitim alma durumlarına göre piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları toplam puanların karşılaştırılmasına ilişkin bağımsız örneklem t testi sonuçları Tablo 4.9.'da verilmiştir.

Tablo 4.9.'da verilen bağımsız örneklem t testi sonuçları incelendiğinde, üniversiteden önce piyano dersi alan öğrencilerin piyano dersi tutum ölçeğinden ortalama $61,23 \pm 11,65$ puan aldıkları, üniversiteden önce piyano eğitim almayan öğrencilerin ise ortalama $60,68 \pm 13,43$ puan aldıkları tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin üniversiteden önce piyano eğitim alma durumlarına göre piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları toplam puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($p > 0,05$). Üniversiteden önce piyano dersi alan öğrencilerin ölçekten aldıkları puanlar üniversiteden önce piyano dersi almayan öğrencilere göre daha yüksek olsa da, bu fark istatistiksel olarak anlamlı düzeyde değildir.

Tablo 4.10. Öğrencilerin ailede ya da yakın çevrede müzikle uğraşan bireylerin olması durumuna göre piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması

Ailede ya da çevrede müzikle uğraşan bireyler olması durumu	n	$\bar{x}$	s	Min	Max	t	p
Olan	31	61,97	12,02	37	78	0,72	0,48
Olmayan	20	59,40	13,20	29	80		

Tablo 4.10'da araştırmaya alınan öğrencilerin ailesinde ya da yakın çevresinde müzikle uğraşan bireylerin olması durumuna göre piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları toplam puanların karşılaştırılmasına ilişkin bağımsız örneklem t testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 4.10 incelendiğinde, ailesinde ya da yakın çevresinde müzikle uğraşan bireyler olan öğrenciler piyano dersi tutum ölçeğinden ortalama $61,97 \pm 12,02$ puan, ailesinde ya da

yakın çevresinde müzikle uğraşan bireyler olmayan öğrenciler ise ortalama $59,40 \pm 13,20$ puan almıştır. Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin ailesinde ya da yakın çevresinde müzikle uğraşan bireylerin olması durumuna göre piyano dersi tutum ölçeğinden aldıkları toplam puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$). Ailesinde ya da yakın çevresinde müzikle uğraşan bireyler olan öğrencilerin ölçekten aldıkları puanlar ailesinde ya da yakın çevresinde müzikle uğraşan bireyler olmayan öğrencilere göre daha yüksek olsa da, bu fark istatistiksel olarak anlamlı düzeyde değildir.

BÖLÜM V

SONUÇ, ÖNERİLER VE TARIŞMA

Bu bölümde, araştırmanın sonuçlarına, önerilerine ve tartışmaya yer verilmiştir.

5.1. Sonuçlar

KKTC’de kurulu Yakın Doğu Üniversitesi ve Doğu Akdeniz Üniversitesi’nin müzik öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören 1. sınıf öğrencilerinin başlangıç seviyesi piyano eğitiminde karşılaştıkları sorunlar ve piyano dersi tutum ölçeğine verdikleri yanıtlar değerlendirilip aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

5.1.1. Başlangıç Seviyesi Piyano Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Sonuçlar

5.1.1.1. Karşılaşılan Teknik Sorunlarla İlgili Sonuçlar

Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun;

- Çalınacak eserin parmak numaralarına uymadığı,
- Yanlış ses basma korkusundan dolayı bilek tereddütü yaşadığı,
- Parmak sakatlama korkusundan ötürü dirsek tereddütü yaşadığı,
- Eseri çalarken, parmaklardaki baskı kontrolsüzlüğü nedeniyle sesin şiddetini ayarlayamadığı,
- Bazı seslere tam basmadan yüzeysel geçtiği,
- Çalarken, gereksiz hızlanma sonucunda tartımı kontrol edemediği sonucuna varılmıştır.
- Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun çalışırken iki eli ayrı ayrı çalışmadığı ve bu durumdan ötürü iki el arasında senkronizasyon sorunu yaşadıkları sonucuna varılırken, öğrencilerin geriye kalan yarısının ise çalışırken iki eli aynı anda çalıştığı saptanmıştır.
- Tüm bu sonuçlardan yola çıkarak başlangıç seviyesi piyano eğitiminde öğrencilerin teknik konularla ilgili bir çok noktada yanlışlar yaptığı sonucuna varılmıştır.
- Teknik sorunlarla ilgili sonuçlarımız, Çevik’in 2007 yılında, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki hem piyano eğitim elemanlarının hem de öğrencilerin bakış açısı ile piyano çalarken karşılaştıkları güçlüklerin saptanmasına yönelik yaptığı çalışmada parmak numaralarının kullanımı ve teknik konularda zorluklar çekilmesi sonuçları ile benzerlik göstermektedir(Çevik, 2007).

- Ayrıca, Yazıcı'nın piyano öğretiminde karşılaşılan sorunların piyano öğretmenleri tarafından değerlendirildiği çalışmada, öğrencilerin parmak numaralarına uyarak çalmadığı sonuçlarını destekler niteliktedir(Yazıcı, 2013).

5.1.1.2. Oturuş-Duruş-Tutuşla İlgili Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Sonuçlar

Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun;

- Piyano önünde, piyanonun pes ve tiz uçlarına ulaşabilecek ve klavyeyi ortalayacak şekilde oturmadığı,
- Piyano önünde sırtlarının dik, omuzlarının ve kollarının paralel olacak şekilde oturmadığı,
- Piyano çalarken klavyeye çok yakın oturdukları,
- Piyano çalarken avuçlarının içinde yuvarlak bir cisim tutuyormuş gibi ellerini konumlandırmadıkları,
- Piyano çalmaya başlamadan önce oturdukları taburenin yüksekliğini kendilerine göre ayarlamadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmının piyano çalmaya başlamadan önce piyano başında; bedensel ısınma-gevşeme hareketleri yaptığı tespit edilmesine rağmen, bir çoğunun piyano çalarken veya çalma sonrasında omuzlarında, boyunlarında, sırt bölgelerinde, el, parmak, bilek ve dirseklerinde ağrı ve karıncalanmalar olduğu saptanmıştır.
- Öğrencilerin, anket sonuçlarına göre piyano çalarken vücut eksenile dirsek arasında 90°'lik açı bulunmasına dikkat ettiği ve piyano çalarken sağ bacaklarını sağ pedala yakın tutup, sol ayak tabanlarını yere değdirmeden geride tuttuğu sonucuna varılmıştır.
- Tüm bu sonuçlardan yola çıkarak başlangıç seviyesi piyano eğitiminde öğrencilerin oturuş-duruş-tutuşla ilgili doğru uygulamadıkları davranışlar olduğu sonucuna varılmıştır.
- Yazıcı'nın 2013'de yapmış olduğu araştırmada öğretmenlerin değerlendirmeleri sonucu öğrencilerin piyano önünde doğru oturma kazanımını elde ettikleri sonucuna varılmıştır(Yazıcı, 2013). Ancak bu sonuç yapılan çalışma ile paralellik göstermemektedir.

- Ayrıca, Aydın'ın 2004'de yapmış olduğu tez çalışmasında piyano öğretim elemanlarının değerlendirmeleri sonucu öğrencilerin piyano eğitimi sırasında seyrek de olsa ağrı şikayetleri ile karşılaştıklarını ve bu durumun öğrencilerin piyanodaki hatalı davranış ya da yanlış çalışma alışkanlıklarından ötürü meydana geldiği ve bedensel rahatsızlıklardan korunabilme açısından germe gevşeme egzersizlerinin önemi belirtilmiştir(Aydın, 2004). Yapılan çalışmanın sonuçları, Aydın'ın yapmış olduğu çalışmanın sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

5.1.1.3. Deşifre ile İlgili Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Sonuçlar

Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun;

- Deşifre yapmakta güçlük çektiği,
- İlk kez karşılaştıkları bir eserde notaları eses temposunda okumakta güçlük çektikleri,
- Deşifre eserleri çalmaya başlamadan önce değiştirici işaretlere dikkat etmedikleri,
- Deşifre eserleri çalmaya başlamadan önce eserin tonuna dikkat etmedikleri,
- Deşifre eserleri çalmaya başlamadan önce ölçü ve tempoyu gözden geçirmedikleri,
- Deşifre eserleri çalarken el ve göz koordinasyonuna hakim olmadıkları saptanmıştır.
- Anket sonuçlarına göre öğrencilerin; deşifre yaparken bas sestten soprano sese doğru aşağıdan yukarıya okuyarak çözümledikleri ve deşifre eseri çalmaya başlamadan önce parçanın formunu müziksel olarak inceledikleri ortaya konulmuştur.
- Öğrencilerin hemen hemen yarısının deşifre eserleri çalarken ellerine bakmamaya özen gösterdiğini, geriye kalan diğer yarısının da özen göstermediği tespit edilmiştir.
- Tüm bu sonuçlardan yola çıkarak başlangıç seviyesi piyano eğitiminde öğrencilerin deşifre ile ilgili kuralları uygulamadıklarından, deşifre yapmakta güçlük çektikleri sonucuna varılmıştır.
- Yazıcı'nın(Yazıcı, 2013) öğretmen değerlendirme anketi ve Çevik'in(Çevik, 2007) hem öğrenci hem öğretmen değerlendirme sonuçları doğrultusunda öğrencilerin piyano eğitiminde deşifre yapmakla ilgili sorunlar yaşadıkları ortaya konulmuştur. Yapılan çalışmanın sonuçları, Yazıcı ve Çevik'in yapmış olduğu çalışmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

5.1.1.4. Notasyonla İlgili Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Sonuçlar

Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun;

- Notaların vuruş ve değerlerini, notaların vuruşlarını söyleyerek çalıştığı ve piyano çalarken metronom kullandıkları saptanmıştır.
- Öğrencilerin hemen hemen yarısının notaların vuruş ve değerlerini notaların isimlerini söyleyerek çalışmadığı tespit edilmiştir.
- Ankete dahil olan öğrencilerin çoğunun eserdeki değiştirici işaretleri doğru tanıyıp, doğru kullanarak çalışmadığı, eser içerisinde bir anahtardan diğer anahtara geçerek çalamadıkları saptanmıştır.
- Tüm bu sonuçlardan yola çıkarak başlangıç seviyesi piyano eğitiminde öğrencilerin notasyon ile ilgili işaretleri doğru tanıyamamadan ötürü çalma sırasında sorunlar çektikleri sonucuna varılmıştır.
- Yazıcı'nın 2013'de yapmış olduğu araştırmada öğretmenlerin değerlendirmeleri sonucu öğrencilerin büyük çoğunluğunun değiştirici işaretleri tanıyıp kullanarak çalabildiği ancak bir anahtardan diğer anahtara geçerek piyano çalamadıkları belirtilmiştir(Yazıcı, 2013). Öğrencilerin değiştirici işaretleri tanıyıp kullanarak çalabilme kazanımına sahip olmaları yapılan çalışmanın sonuçları ile benzerlik göstermemekte ancak, bir anahtardan diğer anahtara geçerek piyano çalamadıkları sonucu paralellik göstermektedir.

5.1.1.5. Yorumlamayla İlgili Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Sonuçlar

Araştırmaya katılan öğrencilerin geneli;

- Eserlerin hız ve gürlük terimlerini anlayıp uygun şekilde çalamadıkları ve eserlerin müzikal ifadelerine uygun şekilde çalamadıkları sonucuna varılmıştır.
- Yazıcı'nın 2013'de yapmış olduğu araştırmada öğretmenlerin değerlendirmeleri sonucu öğrencilerin büyük çoğunluğunun hız ve gürlük terimlerine uygun çalma kazanımı elde etme yönünden problem yaşadıkları belirtilmiştir(Yazıcı, 2013). Bu sonuç yapılan çalışmanın sonucu ile paralellik göstermektedir.

5.1.2. Öğrencilerin Piyano Dersine Gösterdiği Tutumların Sonuçları

- Ölçek değerlendirmesi genelinde, araştırmaya katılan öğrencilerin olumlu önermelere katılıyorum, olumsuz önermelere katılmıyorum şeklinde yanıt vermesi sonucunda piyano dersine ilişkin tutumun olumlu olduğu tespit edilmiştir.
- Sönmezöz'ün yaptığı benzer çalışmada, müzik öğretmeni adaylarının piyano dersine yönelik tutumları incelenmiş ve genel olarak olumlu bir tutum sergiledikleri belirlenmiştir(Sönmezöz, 2014). Bu sonuç yapılan çalışmayla benzerlik göstermektedir. Ancak, Gün ve Köse'nin farklı anket kullanarak yapmış oldukları çalışmada müzik eğitimi ABD son sınıf öğrencilerinin, piyano dersine yönelik olumsuz bir tutum içinde olduğu ortaya konmuştur(Gün ve Köse, 2013). Gün ve Köse'nin yapmış olduğu çalışmanın sonuçları, yapılan çalışmanın sonuçları ile farklılık göstermektedir.
- Araştırmaya katılan öğrencilerin; piyano dersine istekle çalışma, piyano dersinin mesleki açıdan önemli bir yere sahip olması tutumlarına tamamen katıldıkları sonucuna varılmıştır. Sönmezöz'ün yaptığı çalışmada da, piyano dersine istekle çalışma ve piyano dersinin mesleki açıdan önemli bir yere sahip olması sorularına olumlu yaklaşımlar gösterilmiştir(Sönmezöz, 2014). Gün ve Köse'nin yapmış olduğu çalışmada da piyano dersi olmadan eğitimin yetersiz kalacağı ve bu dersin müzik öğretmenleri açısından önemli bir ders olduğu tutumu sergilenmiştir(Gün ve Köse, 2013). Bu sonuçlar çalışmanın sonuçları ile benzerlik göstermektedir.
- Öğrencilerin piyano dersine istekle çalıştığı, piyano dersinden keyif aldığı, piyano dersinin çalma becerilerini geliştiren bir ders olduğu, piyano dersinde kendilerini mutlu hissettikleri, piyano dersine hazırlanarak girdikleri, piyano dersinin zevkli bir ders olduğu, piyano dersinde başarılı olduklarını, piyano dersinin ruhsal açıdan rahatlattığı ve piyano dersi saatlerinin fazla olmasını istedikleri tutumlarına katıldıkları saptanmıştır. Sönmezöz'ün çalışmasında da bu maddelerin tamamına olumlu yanıtlar verilmiştir(Sönmezöz,2014). Gün ve Köse'nin yapmış olduğu benzer çalışmada, öğrencilerin derse hevesle geldikleri, derslerden keyif aldıkları, ders saatlerinin artmasını istedikleri, eserleri severek çalıştıkları sonucuna varılmıştır(Gün ve Köse, 2013). Bu iki çalışmanın sonuçları, yapılan çalışmanın sonuçları ile paralellik göstermektedir.
- Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin, piyano dersini önemseme ve piyano dersini sabırsızlıkla bekleme tutumu karşısında kararsız oldukları saptanmıştır.

Sönmezöz'ün(Sönmezöz, 2014) çalışmasında bu maddelere olumlu yanıtlar verilmiş, Gün ve Köse'nin çalışmasında(Gün ve Köse, 2013) ise, öğrencilerin piyano dersini önemli buldukları sonucuna ulaşılmıştır.

- Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin piyano dersinden hoşlanmama, dersin boş geçmesinin hoş gitmesi, dersin ilgi çekici olmaması, dersin müziksel gelişimi destekleyen bir ders olmaması, dersin kişiyi tedirgin etme tutumlarına katılmadıkları sonucuna varılmıştır. Sönmezöz'ün çalışmasında bu maddelere verilen yanıtlar olumsuz yönde olup, yapılan çalışmanın sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir(Sönmezöz,2014).
- Araştırmaya katılan 21 yaş ve üzeri yaş grubunda yer alan öğrencilerin ölçekten aldıkları puanlar ile 20 yaş ve altı yaş grubunda yer alan öğrencilere göre kıyaslanlığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir.
- Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre ölçekten aldıkları puanlar kıyaslanlığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir.
- Araştırma kapsamına dahil edilen öğrencilerin en son mezun oldukları okul türlerine göre ölçekten aldıkları puanlar kıyaslandığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir.
- Araştırmaya katılan öğrencilerin piyano çalma sürelerine göre ölçekten aldıkları puanlar kıyaslanlığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir.
- Araştırmaya katılan öğrencilerin üniversiteden önce piyano eğitim alma durumlarına göre ölçekten aldıkları puanlar kıyaslanlığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir.
- Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin ailesinde ya da yakın çevresinde müzikle uğraşan bireylerin olması durumuna göre ölçekten aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır.

5.2. Öneriler

5.2.1. Çalışma Sonuçlarına Göre Öneriler

Araştırmada ulaşılan sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

- Öğrenciler, çalacağı eserin parmak numaralarını tespit etmeli ve eseri bu doğrultuda çalmalıdır.

- Piyano çalımını sırasında öğrencilerde oluşan bilek tereddütü sorunu, bilek stakato tekniği kullanılarak çözülebilmektedir. Öğretmenlerin bu konuda öğrencileri uyardmaları ve doğru tekniklerle sorunları çözmeleri gerekmektedir.
- Piyano çalarken “atarak tekniğinin” kullanılması dirsek tereddütü yaşıyan öğrencilerin sorunlarını azaltacaktır.
- Piyano çalımını sırasında öğrencilerde oluşan baskı şiddetini ayarlayamama sorunu, ikileme çalışmaları yapılarak ortadan kaldırılabilir.
- Piyano çalımını sırasında öğrencilerin bazı seslere tam basmadan yüzeysel geçmesi, yelpaze tekniği kullanılarak çözülebilir.
- Piyano çalımını sırasında öğrencinin gereksiz hızlanması sonucunda tartım kontrol sorunu yaşanabilmektedir. Bu sorunu çözmek için birbiri ile ikileme çalışması yapılabilir.
- Piyano çalışırken önce iki el ayrı ayrı, daha sonra ikisi birlikte çalışılabilir.
- Piyano çalma esnasında iki el arasında yaşanan senkronizasyon sorununu ortadan kaldırmak için senkronizasyon çalışmaları yapılabilir.
- Uzun pasajlarda kasılma problemi yaşanmaması için parmaklar tuşlara hafif basarak eserin monotonlaşmasına neden olabilmektedir. Bu sorunu ortadan kaldırmak için artikülasyon ve çiftleme çalışmaları yapılabilir.
- Öğretmenler piyano eğitimine başlamadan önce öğrencilere piyano önünde oturuş, duruş ve tutuşla ilgili temel davranışları doğru şekilde kazandırmaya özen göstermeli ve bu davranışları sık sık gözleyerek yanlışları düzeltmelidir.
- Öğrenciler piyano önünde, piyanonun pes ve tiz uçlarına ulaşabilecek ve klavyeyi ortalayacak şekilde, sırtlarının dik, omuzlarının ve kollarının paralel olmasına dikkat edecek şekilde oturmaya özen göstermelidir.
- Piyano çalarken klavyeye çok yakın oturmak hareket güçlüğüne neden olacağından mesafe ayarlanarak oturulmalı ve oturuş taburenin yüksekliği kişiye göre ayarlanmalıdır.
- Öğretmenler, öğrencilerine piyano çalarken ellerini tuşlar üzerinde doğru konumlandırmayı öğretmelidir. Öğrenciler eseri çalmaya başlamadan önce ellerini doğru konumlandırma ile avuçlarının içinde yuvarlak bir cisim tutuyormuş gibi ellerini piyanoya yerleştirmelidirler.

- Piyano çalarken veya çalma sonrasında omuz, boyun, sırt bölgesinde, ellerde parmak ve bileklerde, dirseklerde ağrı ve karıncalanmaların meydana gelmemesi için duruş, oturuş, tutuş davranışları öngörüldüğü şekilde yapılmalıdır.
- Piyano çalmaya başlamadan önce piyano başında bedensel ısınma-gevşeme hareketleri yapılmalıdır.
- Piyano öğretiminde deşifre becerisinin kazandırılabilmesi için öğretmenler tarafından düzenli deşifre çalışması yaptırılmalı, öğrenci deşifre çalışma yapma disiplinine alıştırmalıdır.
- Öğretmen öğrencilerine, deşifre öncesinde ve deşifre sırasında dikkat etmesi gereken noktaları aktarmalı, öğrencilerin deşifre yapmasını kolaylaştırmak için düzenli çalışmalar yaptırılmalıdır.
- Deşifre becerisinin kazanımı için, müziksel işitme, okuma, yazma derslerine gereken önem ve özen gösterilmelidir.
- Öğretmenler öğrencilere kolay nota okuyabilmeleri için temel bona eğitimi vermelidir. Öğrencilere çeşitli bona çalışmaları yaptırarak nota okumayı kolaylaştırmalıdır.
- Öğretmen eserin öngörülen şekilde yorumlanabilmesi için öğrenciye hız terimleri, gürlük terimleri, müzikal ifadeler gibi temel müzikal teknik bilgileri kazandırmalıdır.
- Öğretmen öğrenciye ritm hızını yakalayabilmesi için metronom kullanma ve metronomu doğru kavrama davranışı kazandırmalıdır.

5.2.2. Genel Öneriler

Araştırmada ulaşılan sonuçlar doğrultusunda öğretmenlere yönelik genel öneriler geliştirilmiştir

- Piyano eğitiminin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için başlangıç aşamasında öğretmenler öğrencilere temel davranışları doğru şekilde kazandırmaya özen göstermelidir.
- Öğretmenler öğrencilere doğru tekniklerin öğretimi yönünde sürekliliği olan bir tutum sergilemeleri gerekmektedir.
- Öğretmenler öğrencilere, aldıkları temel davranışları doğru şekilde uygulayabileceği çalışmalar yaptırılmalıdır.

- Öğretmenler öğrencilerine, piyano eğitimi sırasında karşılaşılabilecekleri teknik sorunlara yönelik iyi bir rehber olmalı ve bu teknik problemleri öğrencilerin seviyelerine göre çeşitli egzersiz yöntemleri kullanarak çözebilmelidir.
- Öğretmenler, öğrencilere eğitimleri süresince piyano eğitimi almalarının mesleki açıdan büyük önem taşıdığını vurgulayıp derslerdeki çalışmalarını bu yönde devam ettirmelidir.
- Öğretmenler öğrencilerin derse yönelik motivasyonlarını arttırıcı etkinlikler düzenlemelidir.
- Öğretmenler, öğretimin öneminin farkında olmalı ve bu bağlamda sürekli kendini geliştirerek, öğrenciye teknik bakımdan her konuda yardımcı olabilecek yeterliliğe sahip olmalıdır.
- Müzik öğretmenliği bölümlerinin fiziki şartlarının iyileştirilmesi yönünde çalışmalar yapılmalı, öğrencilere yönelik gerek katılımcı gerekse dinleyici pozisyonunda müziksel aktivitelere(konser, festival gibi) daha çok yer verilerek öğrenciler güdülenmelidir.
- Öğretmenler öğrencilerin piyano eğitimi sırasında karşılaşılabilecekleri sorunlara yönelik, çözüm önerileri getirebilecek çeşitli araştırma, seminer, konferans gibi etkinlikler düzenlemelidir.
- Öğretmenler, öğrencilerin piyano dersine yönelik tutumlarını ve öğrencilerin piyano eğitimi sırasında karşılaştıkları sorunları çeşitli ölçekler kullanarak ölçerek, eğitimin izlenmesini sağlayabilecektir. Ayrıca ortaya çıkan veya çıkabilecek sorunları tespit ederek bunların çözümlenmesini ve önlenmesini mümkün kılabilirler.

KAYNAKLAR

- Akı, E.(1995). *Müziyenlerde Üst Ekstremitte ve Gövde Değerlendirmesi*(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi/Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Aydın, O. (2008). Tutumlar.E.Özkalp(Ed.). *Davranış Bilimlerine Giriş* (s. 281-286). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınevi.
- Aydiner, M.(2004). *Piyano Eğitimi Sürecinde Karşılaşılabilen Bedensel Rahatsızlıklar ve Bu Rahatsızlıkların Oluşmaması İçin Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Alınabilecek Önlemler* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çevik, B.(2007). Piyano Öğretimi Neden Zordur. *KKEFD/JOKKEF*, 15, 62-79.
- Çimen, G. (1995). Piyano Başlangıç Metotlarına Genel Bakış. *Orkestra Dergisi*, 258, 27.
- Çimen G. (2001). Piyanoda Deşifre Öğretimine Yaklaşımlar. *Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Ens. Dergisi*, 14(2), 445-452.
- Çimen, G. (2003, Ekim). *Çalgı Çalmaya Bağlı Fiziksel Rahatsızlıklar*. İnönü Üniversitesi Müzik Sempozyumunda sunulan bildiri. İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Ekiz, D.(Ed.) (2007). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- Ercan, N.(1994). Piyano Eğitiminde Bazı Temel Davranışlar. *Orkestra Aylık Müzik Dergisi*, 33(244), 39-42.
- Ercan, N(1996). Çalgı Eğitiminde Nota Okuma Becerisinin Önemi. *Mavi Nota Müzik ve Sanat Dergisi*, Ekim.
- Ercan, N.(1997). Bireysel Çalgı Eğitiminde Öğretmen-Öğrenci İlişkileri, Etkili Bir Öğretimde Bulunması Gereken Nitelikler. *Gazi Eğitim Fak. Dergisi*, 17 (2).
- Ercan, N.(1999a).Çalgı Eğitiminde Öğrenciyi Çalışmaya Özendirme ve Ödüllendirme Yaklaşımları. *Gazi Üni. Fen Bilimleri Ens. Der.*, 12(4).

Ercan, N.(1999b, Mart). *Bireysel Çalgı Eğitiminde Alışkanlık Haline Gelebilen Yanlıklar ve Nedenleri*. Öğretmen Eğitiminde Çağdaş Yaklaşımlar Sempozyumunda sunulan bildiri. Dokuz Eylül Üniversitesi/Buca Eğitim Fakültesi, İzmir.

Ercan, N.(2003). *Piyano eğitiminde müzikalite kavramının kazandırılması açısından genel yaklaşımlar*. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumunda sunuldu.

Ercan, N.(2008). *Piyano Eğitiminde İlke ve Yöntemler*. Ankara: Sözkese Matbaası.

Ertürk, S. (1994). *Eğitimde Program Geliştirme*.(8.Baskı). Ankara: Meteksan Matbaacılık.

Fenmen, M. (1947). *Piyanistin Kitabı*. Ankara: Akba Kitabevi.

Fidan, N. (2012). *Okulda Öğrenme ve Öğretme*. (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi

Gökbudak, Z.S.(2005, Aralık 20). Piyano Eğitiminde Nota Okuma. *Mavi Nota E Müzik Gazetesi*, 1649.

Gökbudak Z.S., Tutun M.İ.(2005). Piyano Eğitiminde Bilek Kullanımının Önemi. *Selçuk Üni. Sosyal Bilimler Ens.Derg.*, 14, 290-91.

Gün E., Köse H.S.(2013). Müzik Öğrencilerinin Piyano Dersine Yönelik Tutumları. *Turkish Studies*, 8 (3), 247-261.

İnceoğlu, M. (2010). *Tutum Algı İletişim*. İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınevi.

Jelen, B.(2013). Türkiye’de Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sürecinde Piyano Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar. *RMD*, 1(1), 258-285.

Kasap, B.T.(2004, Nisan). *Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki yardımcı çalgı dersleri üzerine bir araştırma 1924-2004* Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumunda sunulan bildiri.Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.

Karasar, N.(2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.

Kılıç, I., Yazıcı, T.(2012). Study of job satisfaction and professional exhaustion of music teachers in fine arts and sport high schools in terms of some variables. *E Journal of New World Sciences Academy*, 7(2), 182-198.

Koca, Ş.(2013). Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Öğretimi Yeterlilik Düzeyleri ile İlgili Görüşlerinin İncelenmesi. *International Periodical For Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 2, 835-845.

Kurtuldu K.M.(2014) Piyanoda Deşifre Becerileri ile Piyanı Dersi Başarılarının Karşılaştırılması. *TSA*, 18(3), 11-23.

Küçük A. (1994). Bir piyano eseri nasıl çalışılır? *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayı*,185-194.

Küpana M.N.(2012). Piyanoda Deşifre Öğretimi Programının Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyanoda Dersine Yönelik Tutumlarının Etkisi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(41), 183-194.

Milli Eğitim Bakanlığı[MEB], (2006a). *AGSL Piyanoda Dersi Öğretim Programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

Milli Eğitim Bakanlığı[MEB], 1, (2006b). *Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Piyanoda Dersi Öğretim Programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü.

Milli Eğitim Bakanlığı[MEB], (2011). *Örnekleme*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Sekreterliği.

Müzik Teorisi ve Eğitimi,(2013). *Piyanoda Acitilasyon Teknikleri*. Erişim Tarihi: 15.04.2016, <http://muzikteorisiveegitimi.blogspot.com.tr/2013/01/piyanoda-acilitasyon-teknikleri.html>

Özcan, O.(2002). *Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon*.(2. Baskı). İstanbul: Nobel Tıp Kitapevi.

Özdek, A. (2012, Nisan). *Özengen Müzik Eğitim Kurumlarında Verilen, Gitar Eğitiminde Veli ve Öğrenci, Beklentilerine Yönelik Bir Araştırma: Kayseri Örneği*. 10. Müzik Eğitimi Sempozyumunda sunulan bildiri.Niğde Üniversitesi, Niğde.

Özel T., Köksal Y.(1994). *Müzisyenlerde El Değerlendirilmesi*. Fizyoterapistler Sempozyumunda sunulan bildiri, İstanbul.

Özen N.(1999). Okullardaki Çalgı Eğitiminde Öğretmenin Rolü. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, .19(3). 105-108.

Özer B., Yiğit N.(2011). Piyano Öğretiminde Deşifre Becerisinin Kazandırılması. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(1), 39-49.

Say, A.(2001). *Müzik Öğretimi*(3. Baskı). Ankara:Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Şen, S. (1999). *Piyano Tekniğinin Biyomekanik Temeli*. İstanbul: Pan Yayıncılık.

Şenocak, E. (2005, Nisan). *Müziğin İnsan Yaşamındaki İşlevi*. GSSF Müzik Bölümü Sempozyumunda sunulan bildiri. Erciyes Üniversitesi, Erciyes.

Sönmez, V. (2001). *Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı*. (9. Baskı.). Ankara: Ant Yayıncılık.

Sönmezöz, F.(2014).Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Dersine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(2), 1377-78.

Şen S.B.(1999). *Piyano Eğitiminin Biyomekaniksel Temelleri*.(1. Baskı). İstanbul: Pan Yayıncılık.

Tarman, S. (2006). *Müzik Eğitiminin Temelleri*.(1. Baskı). Ankara: Müzik Eğitim Yayınları.

Türk Dil Kurumu(TDK), (2016). Güncel Türkçe Sözlük. Erişim Tarihi: 23/12/2016
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.585ce5fd1c15e7.53746662

Uçan, A. (1994). *Müzik Eğitime Kavramlar-İlkeler Yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayın Evi.

Uçan, A. (1996). *İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayın Evi.

Yağışan, N. (2004). Çalgı İcracılarında Kas-İskelet Problemleri ve Nedenleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11, 561-574.

Yalçinkaya B., Eldemir C.(2013). Bireysel Çalgı Dersine İlişkin Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(21), 29-36.

Yalçinkaya B., Eldemir C., Sönmezöz F.(2014). Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Dersine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic.*, 9(2). 1583-1595.

Yazıcı, T.(2013). Piyano Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların Piyano Öğretmenleri Tarafından Değerlendirilmesi. *Sanat Eğitimi Dergisi*. 1(2), 130-150.

Yüksek Öğrenim Kurumu (2006). Müzik Öğretmenliği Lisans Programı. Erişim Tarihi: 14/10/2016

http://www.yok.gov.tr/documents/10279/49665/muzik_ogretmenligi.pdf

EKLER

EK -1 Piyano Dersi Tutum Ölçeği Kullanımına İlişkin İzinYazısı

EK -2 DAÜ'nün Araştırmayı Etik Açıdan Değerlendirme Yazısı

EK -3 Anket Uygulanacak Kişilere Bilgilendirme Yazısı

EK -4 Çalışmada Uygulanan Anket

EK -5 Özgeçmiş

EK -1 Piyano Dersi Tutum Ölçeği Kullanımına İlişkin İzin Yazısı

14.03.2016

Yakındoğu Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi, Halit Sarp'ın "Başlangıç Seviyesinde Piyano Eğitimi Alan Müzik Öğretmeni Adaylarının Karşılaştıkları Sorunların Değerlendirilmesi" konulu yüksek lisans tezinde, geçerlik ve güvenilirlik çalışmasını yaptığım "Piyano Dersi Tutum Ölçeği'ni" kullanmasına izin veriyorum.

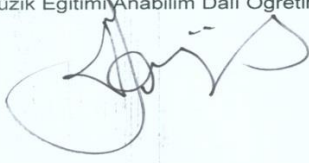
Yrd.Doç.Dr. Feyza SÖNMEZÖZ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Eğitim Fakóltesi

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

EK -2 DAÜ'nün Araştırmayı Etik Açıdan Değerlendirme Yazısı

 <p>Doğu Akdeniz Üniversitesi "Üluslararası Kariyer İçin"</p>	<p>Eastern Mediterranean University "For Your International Career"</p> <p>P.K.: 99628 Gazimağusa, KUZEY KIBRIS / Famagusta, North Cyprus, via Mersin-10 TURKEY Tel: (+90) 392 630 1995 Faks/Fax: (+90) 392 630 2919 bayek@emu.edu.tr</p>
<p>Etik Kurulu / Ethics Committee</p>	
<p>Sayı: ETK00-2016-0083</p>	
<p>20.05.2016</p>	
<p>Sayın Halit Sarp, Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Öğretmenliği Yüksek Lisans Öğrencisi</p>	
<p>Doğu Akdeniz Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 16.05.2016 tarih ve 2016/27-04 sayılı kararı doğrultusunda "Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Dersine İlişkin Tutum Ölçeği" ve "Piyano Eğitim Süresinde Karşılaşılan Sorunların Değerlendirilmesi" konulu araştırmanız Bilimsel ve Araştırma Etiği açısından uygun bulunmuştur.</p>	
<p>Bilginize rica ederim.</p>	
<p> Doç. Dr. Şükrü Tüzmen Etik Kurulu Başkanı</p>	
<p>ŞT/sky.</p>	

EK -3 Anket Uygulanacak Kişilere Bilgilendirme Yazısı**YÖNERGE**

Değerli Öğrenciler;

Bu anket; “Lisans Eğitimine Yeni Başlayan Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Dersine İlişkin Tutumlarının ve Karşılaştıkları Sorunların Değerlendirilmesi” isimli yüksek lisans tezine, veri toplamak amacıyla hazırlanmıştır.

Bilgi formu, kişisel bilgilerin, tutum ölçeğinin ve anket sorularının bulunduğu üç bölümden oluşmaktadır. Anket sorularını, size uygun olan seçeneğin yanındaki kutucuğu x işareti ile işaretleyerek yanıtlayınız. Vereceğiniz yanıtlar sadece bu çalışma için kullanılacak ve saklı tutulacaktır.

Yardımlarınız için teşekkür ederim.

Halit Sarp
Y.D.Ü. Müzik Eğitimi ABD
Yüksek Lisans Öğrencisi

EK -4 Çalışmada Uygulanan Anket**BÖLÜM I. KİŞİSEL BİLGİLER**

1.Yaşınız: .....

2. Cinsiyetiniz : ( )1. Kız ( )2. Erkek

3. En Son Mezun Olduğunuz Okul Türü?

1. ( ) Güzel Sanatlar / Konservatuvar

2. ( ) Fen/Anadolu/Kolej

3. ( ) Genel Lise

4. ( ) Meslek Lisesi

4. Okumakta olduğunuz Üniversite:

1. ( ) Yakın Doğu Üniversitesi

2. ( ) Doğu Akdeniz Üniversitesi

5. Ne kadar süredir Piyano Çalışıyorsunuz : .....

6. Üniversiteden önce piyano eğitimi aldınız mı ?: ( )1. Evet, aldım ( )2. Hayır, almadım.

7. Piyano dışında başka bir enstrüman çalışıyor musunuz?

( )1. Evet, çalışıyorum ( )2. Hayır, çalışmıyorum.

8. Ailenizde yada yakın çevrenizde müzikle uğraşan bireyler var mı?

( )1. Evet, var ( )2. Hayır, yok

BÖLÜM II. Başlangıç Seviyesinde Piyano Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar Anketi

Aşağıdaki ankette 2 seçenekten oluşan 37 önerme bulunmaktadır. Lütfen her soru için kendinize uygun seçeneği işaretleyiniz.	HAYIR	EVET
1-Çalınacak eserin parmak numaralarına uyarım.	( )	( )
2-Yanlış ses basma korkusundan dolayı "bilek" tereddüdü yaşarım.	( )	( )
3-Baskı şiddetini ayarlayamama, parmak sakatlama korkusundan ötürü "dirsek" tereddüdü yaşarım.	( )	( )
4-Eseri çalarken, parmaklarımdaki baskı kontrolsüzlüğü nedeniyle sesin şiddetini ayarlayamam.	( )	( )
5-Bazı seslere tam basmadan "yüzeysel" geçerim.	( )	( )
6-Çalarken, gereksiz hızlanma sonucunda tartımı kontrol edemem.	( )	( )
7-Çalışırken iki eli ayrı ayrı çalışırım.	( )	( )
8-Çalışırken iki eli aynı anda çalışırım.	( )	( )
9-Çalarken, iki el arasında senkronizasyon (zamanlama) sorunu yaşarım.	( )	( )
10-Uzun pasajlarda kasılma problemi yaşamamak için parçayı son derece hafif çalarım.	( )	( )
11-Uzun pasajları çalarken bilek ve dirsek kontrolü her zaman yaparım.	( )	( )
12-Piyano önünde, piyanonun pes ve tiz uçlarına ulaşabilecek ve klavyeyi ortalayacak şekilde otururum.	( )	( )
13-Piyano önünde sırtım dik, omuzlarım ve kollarım paralel olacak şekilde otururum.	( )	( )
14- Piyano çalarken klavyeye çok yakın oturmayı tercih ederim.	( )	( )
15-Piyano çalarken vücudumun eksenine dirsek arasında 90°lik açı bulunmasına dikkat ederim.	( )	( )
16-Piyano çalarken sağ bacağımı sağ pedala yakın tutup, sol ayak tabanımı yere değdirmeden geride tutarım.	( )	( )
17-Piyano çalarken, avucumun içinde yuvarlak bir cisim tutuyormuş gibi elimi konumlandırırım.	( )	( )
18-Piyano çalmaya başlamadan önce oturduğum taburenin yüksekliğini kendime göre ayarlarım.	( )	( )
19-Piyano çalarken veya çalma sonrasında omuzum, boynum, sırt bölgem, ellerim, parmaklarım, bileklerim ve dirseklerimde ağrı ve karıncalanmalar olur.	( )	( )
20-Piyano çalmaya başlamadan önce piyano başında; bedensel ısınma-gevşeme hareketleri (el, bilek, kol hareketleri) yaparım.	( )	( )
21-Deşifre yapmakta güçlük çekerim.	( )	( )
22-İlk kez karşılaştığım bir eserde notaları esas temposunda okumakta güçlük çekerim.	( )	( )
23-Deşifre yaparken notaları Bas sestten Soprano sese doğru aşağıdan yukarıya okuyarak çözümlerim.	( )	( )
24-Deşifre eserleri çalmaya başlamadan önce değiştirici işaretlere dikkat ederim.	( )	( )
25-Deşifre eserleri çalmaya başlamadan önce eserin tonuna dikkat ederim.	( )	( )
26-Deşifre eserleri çalmaya başlamadan önce parçanın formunu müziksel	( )	( )

olarak (ab, aba...) incelerim.		
27-Deşifre eserleri çalmaya başlamadan önce ölçü ve tempoyu gözden geçiririm.	( )	( )
28- Deşifre eserleri çalarken ellerime bakmamaya özen gösteririm.	( )	( )
29-Deşifre eserleri çalarken el ve göz koordinasyonuna hakimim.	( )	( )
30-Notaların vuruş ve değerlerini; notaların isimlerini söyleyerek çalışırım.	( )	( )
31-Notaların vuruş ve değerlerini; notaların vuruşlarını söyleyerek çalışırım.	( )	( )
32- Eserdeki değiştirici işaretleri doğru tanıyıp, doğru kullanarak çalabilirim.	( )	( )
33-Eser içerisinde bir anahtardan diğer anahtara geçerek çalabilirim.	( )	( )
34-Piyano çalışırken metronom kullanırım.	( )	( )
35-Eserleri hız terimlerini anlayıp uygun şekilde çalabilirim.	( )	( )
36- Eserleri gürlük terimlerini anlayıp uygun şekilde çalabilirim.	( )	( )
37- Eserleri müzikal ifadelerine uygun şekilde çalabilirim.	( )	( )

BÖLÜM III. PİYANO DERSİ TUTUM ÖLÇEĞİ

<p>Aşağıdaki ölçekte her biri 5 seçenekten oluşan 18 önerme bulunmaktadır. Lütfen her soru için kendinize uygun seçeneği işaretleyiniz.</p>	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1.Piyano dersine istekle çalışırım.	( )	( )	( )	( )	( )
2.Piyano dersi benim için önemli bir derstir.	( )	( )	( )	( )	( )
3.Piyano dersinden hoşlanmam.	( )	( )	( )	( )	( )
4.Piyano dersinden keyif alırım.	( )	( )	( )	( )	( )
5.Piyano dersi çalma becerilerimi geliştiren bir derstir.	( )	( )	( )	( )	( )
6.Piyano dersinin boş geçmesi hoşuma gider.	( )	( )	( )	( )	( )
7.Piyano dersinde kendimi mutlu hissederim.	( )	( )	( )	( )	( )
8.Piyano dersine hazırlanarak girerim.	( )	( )	( )	( )	( )
9.Piyano dersi benim için ilgi çekici değildir.	( )	( )	( )	( )	( )
10.Piyano dersi mesleki açıdan önemli bir yere sahiptir.	( )	( )	( )	( )	( )
11.Piyano dersi önemsemediğim bir derstir.	( )	( )	( )	( )	( )
12.Piyano dersi zevkli bir derstir.	( )	( )	( )	( )	( )
13.Piyano dersi başarılı olduğum bir derstir.	( )	( )	( )	( )	( )
14.Piyano dersi müziksel gelişimimi destekleyen bir ders değildir.	( )	( )	( )	( )	( )
15.Piyano dersi beni tedirgin eder.	( )	( )	( )	( )	( )
16.Piyano dersini sabırsızlıkla beklerim.	( )	( )	( )	( )	( )
17.Piyano dersi beni ruhsal açıdan rahatlatır.	( )	( )	( )	( )	( )
18.Piyano dersi saatlerinin fazla olmasını isterim.	( )	( )	( )	( )	( )

EK-5 Orjinallik Raporu

YÜKSEK LİSANS TEZ			
ORIGINALITY REPORT			
%18	%16	%5	%8
SIMILARITY INDEX	INTERNET SOURCES	PUBLICATIONS	STUDENT PAPERS
PRIMARY SOURCES			
1	www.turkishstudies.net Internet Source		%2
2	Submitted to Girne American University Student Paper		%2
3	Submitted to Eastern Mediterranean University Student Paper		%1
4	sanategitimidergisi.com Internet Source		%1
5	issuu.com Internet Source		%1
6	www.jasstudies.com Internet Source		%1
7	docs.neu.edu.tr Internet Source		%1
8	www.muzikegitimcileri.net Internet Source		%1
9	muzikteorisivegitimi.blogspot.com Internet Source		%1
	acikerisim.deu.edu.tr		

EK -6 Özgeçmiş**ÖZGEÇMİŞ****Kişisel Bilgiler**

Adı-Soyadı : HALİT SARP
Doğum tarihi ve yeri : 10.09.1987- Gazimağusa K.K.T.C.
Uyruğu: K.K.T.C.
Medeni durumu : Evli
Çalıştığı yer : K.K.T.C. Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası (Keman Sanatçısı)
Adres : İsmet İnönü sok. Dakkor apt. zemin kat no:1 Mağusa/KIBRIS
E mail : halitsarp@hotmail.com, halitsarp2@gmail.com
Cep Tel : (0533) 866 01 52

Eğitim

- 1998-2001: Anadolu Güzel Sanatlar Ortaokulu. Müzik/Keman Ana Sanat Dalı.
- 2001-2005: T.C. Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Müzik/Keman Ana Sanat Dalı.
- 2005-2010: Doğu Akdeniz Üniversitesi/ Fen Edebiyat Fakültesi, Müzik/Keman bölümü. Lisans Derecesi: Şeref
- 2010-2011: Atatürk Öğretmen Akademisi, Orta Öğretim Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Diploması- Pedagoji.

Yabancı Dil ve Düzeyi

- İngilizce /İleri Düzey

Bilgisayar Becerileri

- Word / Çok iyi
- Powerpoint / Çok iyi
- İnternet / Çok iyi

Kurs ve Sertifikalar

- 1997-1999 The Associated Board of The Royal Schools of Music Certificate / Violin Grade Exams 1-4
- 10 July- 4 August 2000 Eastern Mediterranean University English Preparatory School Certificate of Attendance-English Language Course for Young Learners
- March 17, 2001 E.M.U (10 Week Course in Saturday School for Theory) Certificate of Completion
- 12-21 September 2005 8th Ayvalık International Music Academy-Violin Masterclass Under The Guidance of Prof. Lukas David, Jan Talich, Çiğdem İyicil
- 4-8 Şubat 2013 Doğu Akdeniz Üniversitesi-Kıbrıs Sanat Derneği –“Koro Günleri ve Çalıştay Projesi” kapsamlı “Temel Koro ve Şeflik Eğitimi Katılım Belgesi